ſatione diuina. tribulationibus preſeruati fuiſ
n ſent. Sed diceret aliquis quare deus permittit
electos ſuos temptari aduerſitatibus in pſen=
ti vita rñdet ꝙ ꝑter ratione beati Ambroſij ſu=
periꝰ poſitū. adhuc ſunt tres alie rōes. Primo
ad exercendum noſtre nature ꝓbitatem. qꝛ ha=
bemus vſum liberi arbitrij per gratiam infor=
mati ſi velimus. veluti. Si rex dediſſet arma et
equum nobiliſſimuʒ alicui militi. et ille probet
et viriliter ꝓ regis honore et labore in bello ſe
exponeret. rex eū nō imerito acceptaret. Chri
ſtus dedit nobis arma liberi arbitrij. cuʒ equo
corporis noſtri. ⁊ ſunt quaſi ſimilia armis dei.
quia ad ſimilitudinē ⁊ imaginē dei fecit homi=
nem. Gen̄. i. Ideo dicit aplꝰs ad Eph. vi. In=
duite vos armaturā dei vt poſſitis reſiſtere ad
uerſus inſidias diaboli. ideo niſi nos ꝓ amore
⁊ honore regis noſtri viriliter exponamus. noſ
metipſos decipimus ⁊ damnamus. Nam dicit
Job. vij. Militia. i. temptatio eſt vita hoīs ſuꝑ
terram. Secundo permittit deus electos ſuos
aduerſitatibꝰ temptari ad retinendū nr̄e cenſu
re vanitatem. niſi enim temptaremur nimis ꝓ=
pter defectum cognitionis noſtre ⁊ experiētie
de nobiſmetipſis ſuꝑbiremus. Sicut de hoc di
cit Gregꝰ. ix. moral. c. xxxviij. Superna diſpē
ſatio idcirco nos tota ſibi intentiōe ſeruientes
carnis noſtre ꝑmittit temptationibus concuti
ne mens noſtra in ſuꝑbiā audeat preſumptiōe
ſue eleuari ſecuritatis. vnde dum pulſata trepi
dat in ſolo autoris adiutorio pedem robuſtius
ſpei figat. Et. xix. moral. iij. dicit. ad ima caro
trahit. ne extollat ſe ſpūs. et ad ſumma trahit
ſpiritus. ne proſternat caro. ſpūs leuat ne iace
amus in infimis. caro aggrauat ne extollamur
ex ſummis. Et ſic ſm Greg. fit quodam certo
moderamine. vt carne deprimente ſʒ nō ꝓſter=
nente hō deſperationis lapſum caueat. ⁊ ſpiri=
tu eleuante. Et tamē temptationes ⁊ aduerſi=
tates ſentiente. ſuperbie caſum euadat. ⁊ ſic dū
ſpiritꝰ trahit. ⁊ caro retrahit. ſubtiliſſimo inte=
rim iudicij moderamine infra ſumma ⁊ ſupra ī
fima. in quodam medio anima laborat. Et ideo
petit Pſ. xxv. Proba me domine ⁊ tempta me
Glo. proba me. id eſt. iudica me eſſe ꝓbatuʒ. nō
tibi. quia omnia noſti. ſed mihi ⁊ hominibus.
niſi eni temptarer aduerſitatibus negligēs eſ=
ſem. Tertio ad ꝓmerendam future vite felicita
tem. Iuxta illud Iaco. i. Beatus vir q̄ ſuffert
temptationem. quia cum ꝓbatus fuerit accipi
et coronam vite. Et certe ꝓpter hanc felicitatē
futuram. debet homo omnia pati. qꝛ dic̄ Amā=
dus. li. i. c. xiij. Tanta ē preeminētia future glo
rie ad tꝑales ⁊ tranſitorias tribulatiōes. vt di
ligens ꝓſpector deberet potiꝰ eligere mltis an

nis in fornace ignis ardentis velle torqueri. q̄
minimo p̄mio ſibi in futuro reſeruato velle ꝑua
ri. qꝛ labor cum fine. merces ſine fine.

De eadem dominica. Sermo ſecundus.

Ego ſuʒ paſtor
bonus. bonus paſtor animam ſuaʒ
ponit ꝓ ouibꝰ ſuis. Joh. x. Petrus in li. de aui
bus dicit. ꝙ pellicanus nimium diligit pullos
ſuos. quod patet ex illo. naʒ abſente pellicano
quidā ſerpens intoxicat pullos ſuos. Cum aūt
redierit. ⁊ eos mortuos inuenerit. ſe in pectore
vulnerando percutit. ⁊ ſanguinem ſuꝑ pullos
ſpargit. ⁊ ſic reuiuiſcunt. Spūaliter hec auis ſi
gnificat chriſtū. q̄ i p̄ncipio formauit duoſ pul
los videlicet adā ⁊ euā. ⁊ dedit eis poſſe nō mo
ri. Sicut de hoc dicit Augꝰ. ſuper Gen̄. li. iij. c.
xxv. ⁊ etiā li. ix. ⁊. c. ix. ſuꝑ illo verbo. Ecce de=
di vobis omnē herbā mouēs queſtionē dicens
ſic. Querit̄ quomodo immortalis factꝰ ſit ho=
mo pre alijs animātibꝰ. Et ſubdit. Sed alia eſt
immortalitas carnis quā in adam accepimus.
alia quā in reſurrectione ſperamꝰ. Per chriſtū
ille factꝰ eſt homo imortalis. vt nō poſſent mo=
ri. ſi non peccaret. moreret̄ aūt ſi peccaret. Fi=
lij aūt reſurrectionis nec poterūt vltra pecca=
re nec mori. Caro nr̄a tunc nō egebit refectiōe
ciborū. qꝛ nulla poterat eē defectio. Caro ade
añ peccatū ita imortalis creata erat. vt per ali=
moniam adiuta eſſet mortis ⁊ doloris expers.
hec Augꝰ. Uidēs aūt doloſus ſerpens diabo=
lus. eos formatos nō poſſe mori. eos intoxica
uit. qñ pomū ad edendum eis obtulit. Gen̄. iij.
Cur p̄cepit vobis ⁊c. ⁊ ſic facti ſunt mortales.
⁊ quāuis viuebāt ſm corpꝰ tñ quo ad animam
mortui erant. Ueniēs aūt chriſtꝰ in ſua incar= p
natione pectꝰ ſuū apire ꝑmiſit. ⁊ animā ſuā di=
lectā ꝓ nobis poſuit vt nos viuificaret. q̄ i adā
mortui eramꝰ. Qd̄ aūt animā ſuā chriſtꝰ ꝓ nob
poſuit vel obtulit. figuratū ē Iudic. xi. de iepte
q̄ p̄nceps a filijs iſrael electꝰ volens pugnare
contra amon vouit deo offerre quicquid ei pri=
mo occurreret. cū de bello victor rediret. quo
facto occurrit ei filia vnigenita. quā dño vt vo
uerat imolauit. Et dicūt doc. catho. ꝙ eā cor=
ꝑalit̄ occidiſſet. ſʒ ſumētes eorū motiuū ex hoc
qd̄ ſeqtur in textu. Reuerſa ē ad patrē ſuū. ⁊ fe
cit vt vouerat. ſ. eā inficiēdo. ⁊ dño i holocau=
ſtū offerēdo. Et ad hoc ſonat Hiero. ꝙ fuit i di
ſcretꝰ i vouēdo. ⁊ ipiꝰ adiplēdo. Idē tenet Au
guſtinꝰ. ꝙ eā crudeliter ⁊ indiſcrete occidiſſet.
Sʒ tñ poſtea penituit. qꝛ in catalogo ſanctorū
annumeratꝰ eſt. Ad Heb. xi. Sʒ hebrei dicunt

ꝙ eam non imolauit occidendo. Sed votũ fuit immutatũ ſeu relaxatum ꝑ ipſum phinees. Et hoc declarat Nicola⁹ de li. ſup Iudic. xj. per longum paſſum. Et inter cetera dicit. ꝙ cõueni enter poteſt dici. ꝙ filia iepte fuerit dño ꝯſecrata. vel ſanctificata per obſeruantiã virginitatis viuendo in orationibus. ⁊ ieiunijs. ac pijs operibus. ⁊ ſic ſacrificata fuit. nõ ꝑ corpalez mortem. ſed poti⁹ per ciuilem ſeu ſpũalem. eo modo quo dicunt religioſi mundo mortui. inquãtum ſunt a mũdanis actibus ſegregati. ⁊ diuinis officijs totalitrr mãcipati. ⁊ hec opinio hebreorũ doctorũ eſt mitior. quãuis catholicorũ ſit verior. Spũalit. iepte interptat aperiẽs. et ſignificat dñm noſtrum ieſum chriſtũ. q ꝑ ſuam paſſionem aperuit nobis ianuam celeſtis regni que clauſa fuit ꝑ multos annos. ſicut canit i bona ſexta feria. Aperta ẽ nobis ianua regni. Sȝ amon interptat popul⁹ iniquus aut vilis et ſignificat diabolum cum ſuis filijs. iniqs iudeis contra quos pugnans in ſua paſſione. obtulit dilectã filiã ſuã. i. animã ſuã in ſacrificium deo patri pro nobis in ſignum maxime dilectionis ⁊ bonitatis vt congrue dicat verbum hoc euãgelij. Ego ſum paſtor bonus. in quo ſpecialiter tria tanguntur. Primo paſtorum bonitas. ibi. Ego ſum paſtor bon⁹ ⁊c̃. Scd̃o mercẽnariorũ cupiditas. ibi. mercẽnarius aũt. ⁊ cui⁹ nõ. Tertio ouium diuerſitas. ibi. cognoſco oues meas

¶ Quantũ ad ꝓmũ ponit paſtorum bonitas cum dicit chriſtus. Ego ſum paſtor bon⁹. Pro quo ẽ notandũ ꝙ bonitas paſtoris chriſti claret ex multis. Primo ex rerum creatione. Nã ex ſua infinita bonitate oĩa ad vtilitatẽ homini creauit. ſ. celum ad poſſidendũ. angelos ad ſeruiendum ſiue cuſtodiendũ. ſtellas ad illuminanduȝ ignẽ ad calefaciendũ. aquã ad refrigerandum. aerẽ ad reſpirandũ. terrã ad portandum. beſtiaſqȝ ad nutriendũ. Ideo dicit Damaſ. li. ij. c. ij qr bon⁹. ⁊ ſupbonus eſt deus. non eſt content⁹ ſuiipſius contemplatione. Sed ex ſupabundãtia pietatis ⁊ bonitatis acceptauit quedã genera quib⁹ bñfaceret. ⁊ pticiparet ſuã bonitatem ex non ente eni conduxit ⁊ ꝯdidit vniuerſa. Sȝ diceret aliquis. quare de⁹ ex ſua infinita bonitate creauit oĩa. Qr dicit Aug⁹. li. ij. de trinitate. c. xxj. Tria qdẽ ſcienda ſunt maxime de creatura. qs eã fecerit. per quid eã fecerit. ⁊ qualiter eam fecerit. Et hoc inquit inſinuat ſcriptura. cũ dicit. fiat lux ⁊ facta ẽ lux. ⁊ vidit de⁹ ꝙ eſſet bona. Et ſubdit. Si queram⁹ qs fecit. de⁹ ſi per quid dixit fiat. ⁊ facta eſt lux. Sȝ qlit fecerat. qr bona ẽ. Ad hoc rñdendũ ẽ ꝙ de⁹ oĩa creauit ex ſua bonitate ꝓpter qnqȝ. Primo vt nos per ea moueret ad ſuũ amorẽ. Nã pater diues habẽs filium. diſponit ſibi pulchraȝ domũ terras ⁊ agros. ⁊ ſic de alijs. vt quotiẽs illa inſpexerit. ⁊ vſus fuerit in ſua dilectione permaneat. Sic pater noſter chriſt⁹. qui eſt diues in omnes. in cuius domo ſunt glorie ⁊ diuitie ſ̃m pſ̃. cxj. habet populũ vnicuȝ chriſtianũ. cui diſpoſuit domum pulchrã ſcȝ celum. ꝑ ſua habitatione. et terrã pro neceſſariorũ inquiſitione. et ſic de alijs. vt ipſum ad ſuum amorẽ incitaret. ideo dicit btũs Aug⁹. x. cõfeſſionũ. c. vj. Celuȝ ⁊ terra ⁊ omnia que in eis ſunt. ecce mihi vndiqȝ dicunt vt te amem. nõ ceſſant dicere omnib⁹ vt ſint inexcuſabiles. ⁊ infra. c. vij. Quid auteȝ amo cum te amo. nõ ſpeciẽ corporis. nec dec⁹ in creaturis. nõ candorẽ lucis. nec dulces melodias cantilenarũ. non florũ vel vngentorum aromata ſuaue olentia. nõ manna vl' mella. nõ mẽbra acceptibilia carnis amplexib⁹. non hec amo cũ te amo deũ meũ. Et tamẽ amo quandã lucẽ. quandã vocẽ. quẽdã odorẽ. ⁊ quẽdã cibuȝ ⁊ quendam amplexũ. ⁊ cum amo deũ meũ lucẽ odorem. vocem. amplexum. cibum interioris hominis mei. vbi fulget animo meo quod non capit locus. ⁊ vbi ſonat quod non capit temp⁹ Et vbi olet quod non ſpargit flatum. Et vbi ſapit quod nõ minuit edacitas. ⁊ vbi heret quod nõ diuellit ſacietas. ⁊ hoc eſt qđ amo deũ meũ. hec Aug⁹. Et merito debet hõ chriſtũ dñm diligere. ex quo ꝓpter ipſum omnia dignat⁹ ẽ facere. Iuxta illđ Sap. xj. Diligis omnia q̃ ſunt ⁊ nihil odiſti eoꝝ que feciſti. nec eũ odiens aliquid conſtituiſti aut feciſti. Scd̃o ideo ea creauit vt hominem moueat ad impendendum ſibi honorem. Omnis enim creatura pro ſue nature potentia. nitit deum honorare. nec ẽ aliqua res q̃ ſuis legib⁹ nitit obuiare. Nam Anſhel'. i li. cur deus homo. c. xij. dicit. Omnis volũtas rationalis creature ſubiecta debet eſſe volũtati dei. ⁊ hoc eſt debitũ qđ debet angelus et hõ deo. qđ ſoluendo nullus peccat. Et ꝙ omnis qui nõ ſoluit peccat. hoc eſt iuſticia ſiue rectitudo voluntatis. q̃ iuſtos facit ſiue rectos corde ⁊ voluntate. Hic eſt ſolus honor ⁊ totus quem debem⁹ deo ⁊ a nobis exiget de⁹. hec ille. ideo tres pueri in fornace omnes creaturas ad honorandum deum induxerunt. cum dixerũt. Daniel. iij. Bñdicite omnia opa dñi dño. vt in omnibus honorificetur. j. Pet. iiij. Tertia vt nos moueret ad ſtuporem. Non enim eſt tam parua creatura in mundo cuius naturam compoſitionem ⁊ virtutem poſſit comprehendere itellectus humanus. Sed magis ſtupere ⁊ mirari Quia dicit Hiere. v. Stupor ⁊ mirabilia facta ſunt in terra. Et Eccl. xj. Mirabilia opa altiſſimi ſolius et glorioſa et abſcondita et inuiſa

B opera illius. Quarto vt nos moueat ad timo-
rem. dicit enim Hugo de arca noe. Quod om-
nis creatura triplici voce hominem alloquitur
In hoc inquit genere contemplationis audiui
mus omnem creaturam tribus vocibus nobis
loquentem. Prima vox dicit. accipe. ſecunda
redde. tertia fuge. Accipe beneficiuʒ. redde de
bitum. fuge ſupplicium. Prima vox eſt famulã-
tis. eſt celum quod dicit. ego miniſtro tibi lucẽ
in die vt vigiles. tenebras in nocte vt pauſes.
Ego ad oblectationem tuam gratas viciſſitudi
nes temporum pario. veris ⁊ eſtatis feruorem
autumni plenitudinem. et algorẽ hyemis. Ego
alternantis incrementis. dierum ⁊ noctiũ ſpa-
cia. ſimili ratione diſſimiliter extendo. ⁊ vt va-
rietas tollat faſtigium. ⁊ non periat oblectamẽ
tum. Aer dicit vtilem tibi prebeo flatum. ⁊ om-
ne genus auium ad tuum mitto obſequium.
Aqua dicit. potum tibi prebeo. ſordes purgo.
arentia rigo. ⁊ diuerſa genera piſcium ad tuuʒ
vſum miniſtro. Terra dicit. ego te porto. pane
conforto. vino letifico. omnis generis fructibꝰ
oblecto. diuerſis animalibus menſas tuas re-
pleo. Secundo vox admonentis. eſt mundus
qui dicit. vide homo qualiter amauit te. qui ꝓ-
pter te fecit me. ſeruio tibi. quia factus ſum ꝓ-
pter te. ⁊ vt ſeruias illi. qui fecit me ⁊ te. me ꝓ-
pter te. non propter ſe. Si ſentis beneficiũ red
de debitum. accipis bonitatem. redde charita-
tem. hoc tribuit. ⁊ hoc exigit deus. Tertia vox
comminantis eſt ignis qui dicit a me combure
ris. aqua dicit a me ſubmergeris. Terra dicit
a me abſorberis. infernus dicit a me glutieris
Quia omnis creatura ſicut ex conditione ſua
homini famulatur. Sic etiam peccatoribus ꝓ
malorum ſuorum conſcientia comminatur vt ĩ
ſingulis creaturis ſe puniri timeant. ꝙ ſe meru
iſſe cognoſcant. hec Hugo. Quinto ideo deus
ſua bonitate vniuerſa creauit. vt hominem mo
ueret ad laborem. Omnis enim natura creatu-
rarum habet aliquam vtilem operationẽ. Un-
de Commentator. ix. metaphiſi. cõmento. vij.
Qui ſuffert proprias operationes. a rebus au-
fert eorum eſſentias. Homo autem ad laboreʒ
naſcitur Job. v. Et ideo cauendum eſt ſibi. ne
ocioſus aut inutilis habeatur. Et ideo rogan-
dus eſt deus. vt nobis cooperari dignet. quia
ipſe eſt de quo ſcribitur Eſa. xxi. Omnia ope-
ra noſtra operatus es in nobis domine. Secũ-
S do apparet dei bonitas ex rerum diſpoſitione
aut gubernatione. de qua dicitur Sap. viij. At
tingit a fine vſqʒ ad finẽ fortiter. ⁊ diſponit om
nia ſuauiter. Et ideo venerabilis Boetiꝰ in de
conſola. li. iij. proſa. xij. probat ꝙ omnes res a
deo. quaſi volũtarie a deo regantur. ſe ſeqʒ ad

diſponentis nutum et imperium conuenienter
⁊ temperate conuertunt. Et idem in eodem li.
proſa. ix. dicit. O qui perpetuo mundum rõne
gubernas. terrarumqʒ ſator. Qui tempus ab
euo ire iubes. Stabiliſqʒ manens. dans cuncta
moueri. Sed diceres. videtur ꝙ deus glorio-
ſus non gubernat vniuerſa. quia ſi regeret vni-
uerſa. nihil male fieret in vniuerſo. cuʒ ſit ſum-
me bonus. vel ſi gubernaret omnia nihil fieret
preter propoſitum ſuum. ⁊ ſic nihil fieret a ca-
ſu. cõtra Ariſto. ij. phiſic. Ad hoc dicũt docto
res. ⁊ Holcot. lectione. ciiij. Qđ deꝰ omnia gu
bernet. cum enim ſit cã efficiens omniũ ⁊ etiaʒ
finis. omnia efficit propter ſe. ⁊ ſic ad honoreʒ
ſuum ſicut congruit omnia in ſe dirigit. ſicut in
fineʒ. hoc aũt eſt gubernare ſcilicet dirigere in
finem aliquem intentum. Eſt tamẽ ſic guberna
tor omnium ꝙ gubernat mediantibꝰ cauſis ſe-
cundis. vnde corpora groſſiora aut corruptibi
lia. gubernat. per corpa celeſtia ⁊ ĩcorruptibi-
lia. Et corpora celeſtia per angelos ſiue intelli
gentias. Et huius ratio eſt. quia maior eſt com
municatio bonitatis. ſi gubernans et efficiens
cauſalitatem efficiendi ⁊ gubernandi alijs ſub
ſe gubernare cõmunicat ſiue ordinat ꝙ̃ ſi ſupe
riora priuaret ab inferiorum gubernatione. et
omnia immediate per ſe ipſum gubernaret. Et
ideo oſtendendo ſuam perfectionem in cauſan
do ⁊ communicando. perfectionem ſuam crea-
ture communicat quibuſdam gubernationem
aliorum. Ad rationes quando arguitur ꝙ ni-
hil fieret male in vniuerſo. ſi ipſe omnia guber-
naret. neganda eſt conſequentia. Sed verum ẽ
ſi ipſe ſolus ⁊ immediate ſingula gubernaret ⁊
ageret nihil male fieret. Modo idem effectꝰ fit
a deo ſicut a cauſa principali. ⁊ a creatura rati
onali cõcurrẽte. ſic ab alia cauſa partiali. ideo
idem effectus fit ab homine male. ⁊ a deo bene
iuſte a deo. ⁊ iniuſte ab homine. Et poteſt po-
ni inde exemplũ. vt ſi dñs dicat ſuo ſuo traha-
mus leuiter chordam iſtam. ſic ꝙ eam nõ fran-
gamus. ⁊ ſeruus trahens eam ruditer frangit
eam. iſta fractio eſt a domino ⁊ a ſeruo. Et ta-
men ſeruus peccat. ⁊ male facit ⁊ non dominꝰ.
Sic quia deus ſtatuit. ꝙ creature rationali.
vult cooperari in ſuis opatiõibus vt curſus na
ture maneat. quem inſtituit ſine quo nulla res
poteſt aliquid agere. imo nec eſſe per motũ. niſi
ipſe conſeruaret. Quoniã igitur creatura rati-
onalis facit contra legem dei ſibi p̄finitã a deo
quãuis a deo gubernetur ⁊ conſeruetur. ⁊ deꝰ
idem generaliter cooperetur. ſicut cooperatur
igni in comburendo. ſoli in lucẽdo tñ creatura
male facit legem traſgrediendo. nõ autem deꝰ
qui ſit facit ſicut lex ſua ſtatuit. Ad ſecundũ qñ

arguitur. ꝙ nihil fieret a caſu ſi deꝰ omnia gubernaret. dicenduꝫ eſt. ꝙ idē effectꝰ dicit̄ eſſe a caſu ⁊ p̄ter ꝓpoſituꝫ reſpectu vnius cauſe. ⁊ nō a caſu reſpectu alterius. Sicut ponitur exemplum de dn̄o. qui mittit duos famulos in negocijs ſuis ordinans ꝙ vterqꝫ obuiat alteri certo loco ⁊ tempe. quoꝛuꝫ neuter ſcit de alio. iſte cōcurſus famuloꝛum dicit̄ eē a caſu reſpectu vtriuſqꝫ famuli. ⁊ tamen per ſe eſt intētus reſpectu dn̄i. Et ſic eſt dicendum. ꝙ nihil fit a caſu ī vniuerſo reſpectu diuine gubernationis. nec aliq̄d ſibi inopinatum euenire poteſt. Sed ex cōcurſu cauſarum particularium vnde ꝓcedit effectꝰ quia a neutra eſt intentus. ⁊ ille effectꝰ dicitur caſualis vel foꝛtuitꝰ reſpectu eoꝛū. ⁊ hec eſt intentio bti Aug. de. lxxxiij. queſtiōibꝰ. q. xxxiiij vbi dicit. Quicq̄d a caſu fit temere fit. ⁊ quicq̄d temere fit. non fit ꝓuidentia vniuerſus mundꝰ adminiſtratur. ⁊ erit aquila natura vel ſubſtantia que ad opus pꝛouidentie nō ꝑtineret. quod quia falſum eſt. cōcludit nihil caſu fit in mundo Ad iſtum intellectum loquit̄ plato. de Timeo. Nihil fit ſub oꝛtu ſolis cuiꝰ legitima cauſa ⁊ ratio nō pꝛecedit. Et Boetiꝰ. v. de cōſo. ꝓſa. j. diffinit caſum dicens. Caſus eſt iopinatus. ex cōfluentibꝰ cauſis. in his que ad aliquid gerūtur euentus. Sed hic videtur eſſe contrarietas inter Boetiū ⁊ Auguſtinū. quia ſm Aug. nihil in mundo fit a caſu. ⁊ ſm Boe. multa fiunt a caſu Ad hoc dicendū eſt. ꝙ nō eſt cōtradictio. Sed equiuocatio. Antiqui enī epicuri dixerūt caſuꝫ eſſe euentū ꝓductum in motu temerario. ⁊ non in coniunctione cauſarū. Et ſic Aug. accipit caſum loco p̄allegato. Et Boetiꝰ ſic accipiendo caſum dicit. ꝙ caſus nō eſt niſi vox inanis. nullam habens rem ſue ſignificationis ſubiectam Diffiniendo tn̄ caſum Ariſto. ij. phiſic. dicit. ꝙ caſus eſt cauſa ꝑ accidens in his que fiunt ꝓpt̄ finē. Vel ſm diffinitionē Boetij ſic eſt dicēdū. ꝙ idem fit a caſu. ⁊ tn̄ fit per ſe a cauſis. ſic per ſe cauſa inuentionis theſauri ē foſſio agri ⁊ repoſitio theſauri in eodem. Sed qꝛ iſtū effectū nō intendebat fodiens. reſpectu eius dicitur a caſu. hanc materiā de caſu ⁊ gubernatione hic inſerui lr̄atis ad legendū. potiꝰ q̄ vulgaribꝰ ad p̄dicādū. qꝛ nō reſpicit ſalutē eoꝛundē. Tertio liquet bonitas chꝛiſti in diuturna expectatiōe peccatoꝛū. de q̄ ſufficienter dixi ſupꝛa. dn̄ica. ij in aduentu ſmone. j. D. S. ⁊ dn̄ica. iiij. eiuſdeꝫ S. T. ideo hic ponere p̄termitto. Quarto patꝫ ipſiꝰ bonitas in peccatoꝛum miſeratiōe. qꝛ canitur in introitu hodierno. Miſericoꝛdia domini plena eſt terra. Et pſ. cxviij. ⁊ accipe miſerationē ꝓ miſericoꝛdia que in chꝛiſto ſurgit ex tribus. Pꝛimo ex naturali ꝓpꝛietate. ſcdo ex generali poteſtate. tertio de exꝑimentali neceſſitate. Sic enī ꝓpꝛiū eſt igni caleſcere. ſoli lucere vel illuminare. ita ꝓpꝛiū eſt chꝛiſto miſereri. Ideo dicit Greg. ī collecta. Deꝰ cuiꝰ ꝓpꝛiū ē miſereri. Nā ſic nulla res pōt ꝑdere ſuā ꝓpꝛiam oꝑationē totalit̄. quādiu manet. licet valeat impediri vel retardari ad tempꝰ. Ita nullo modo obliuiſcetur miſereri deꝰ. nec continebit in ira ſuas miſericoꝛdias. imo cum iratus fueris miſericoꝛdie recoꝛdaberis. Abac. iij. de hac mixtura ire ⁊ miſericoꝛdie. Gregꝰ. ſuper Ezech. omel. j. pulchꝛe declarat. quō deꝰ cū iraſcit̄ nō omnino iraſcit̄. Sed ineffabili modo. cum culpas ꝑſequit̄ ipſos ꝓtegit peccatoꝛes. Ad quod ꝓbandum adducit duas hiſtoꝛias. vna ē de captiuitate. x. tribuum. quā deus licet oꝛdinauerat ad coꝛrectionē populi. ſimulqꝫ cum eis pꝛeuidit de ꝓphetis ⁊ ſanctis. qui eos in illa captiuitate conſolarent̄. Niſi inquit Gregꝰ. iratꝰ eſſet. populum in captiuitate minime tradidiſſet Et ſi omnino iratus eſſet. electos ſuos cum illo in captiuitatem nequaq̄ mitteret. Aliam hiſtoriam adducit de populo iſrael. quomodo miſerunt. xij. exploꝛatoꝛes. x. ex eis redeuntes populum ad murmurandum contra deuꝫ ꝓuocauerunt. intantū vt dicerent ſe ſeductos. dn̄s ḡ iratus dixit. ꝙ nullus eoꝛum terrā ꝓmiſſionis intraret. Quo audito cōpūcti ſtatim ſe lachꝛymis affixerunt. ⁊ armis accincti parauerunt ſe cōtra populū pugnare. vt poſt lachꝛymas terram ꝓmiſſionis acq̄rerēt. qbꝰ dn̄s ꝑ moyſen dixit. Nolite aſcendere neqꝫ pugnare. nō enī ſuꝫ vobiſcum. ne cadatis coꝛam inimicis veſtris. Quare dicit Gregoꝛius. penſandum eſt. ſi cum ipſis nō erat. cur eos ne aſcēderent ꝓhibebat. Si aūt cum ipſis erat quid eſt. ꝙ ait. nō ſuꝫ vobiſcum. Et rn̄dit Gregꝰ. Mira inquit diſpenſatione mi̅ſicoꝛdie ⁊ diſcipline cū ipſis erat ⁊ cuꝫ ipſis nō erat. cū ipſis nō erat vt vincerēt. Sed cū ipſis erat. ne ab hoſtibꝰ ꝑirent. O ineffabilia viſcera pietatis culpas inſequit̄. ⁊ peccātes ꝓtegit iratū ſe indicat. ⁊ tn̄ ab hoſtibꝰ ſe defendit. Sicut plerūqꝫ ꝑuulo filio delinquenti mat̄ multiplicit̄ iraſcit̄. ⁊ repꝛehendit. increpat ⁊ verberat. Sed ſi hunc in p̄cipitia ire cōſpexerit ne in moꝛtis periculū ruat manū tendit. ⁊ retinet. ⁊ que ita irata verberauerat. ac ſi nō diligeret. Sic diligendo retinet. ac ſi irata non verberaſſet. hec Gregꝰ. Sed diceret aliquis dic̄ Abꝛyꝛ. Chꝛiſtꝰ tardus ē in puniendo. ⁊ velox in miſerando. Sicut ignis tarde deſcendit. qꝛ hoc eſt cōtra naturā eiꝰ. ⁊ velociter aſcendit. ita chꝛiſtus velociſſime miſeret̄. ⁊ tarde cū magna expectatiōe punit. Et ipſe etiaꝫ dicit Eſa. j. Heu conſolaboꝛ ſuper hoſtibus. ⁊ vindicaboꝛ de in=

imicis meis.quaſi diceret.cum dolore ⁊ diſpli-
centia conſolabor me. Quis ergo compellit de
um punire.⁊ non preſtare miſericordiam libe-
rantē totaliter a pena ex quo eſt omnipotēs re
ſpondet Chryſ. Tu inquit peccator. qui miſe-
ricordiam nō deſideras.ſi deneget. crudelis ē
ita ꝗ nō deſideranti miſericordiā preſtat. iniu
ſtus ē. Et ſi queris.ꝗs eſt hō ꝗ nō deſiderat mi
ſericordiā:reſpondit. Tu ꝗ ꝑmanes in pctīs.
Deſiderare nanqꝫ miſericordiam dei.eſt cōuer
ti ad dn̄m. Ille ergo deſiderat miſericordiam ꝗ
timet iram eius. Qui enim iram nō cauet nō de
ſiderat miſericordiam.ſed cōtemnit. Secundo
chriſto conuenit miſericordia ex generali pote
ſtate. Quāto eni homo vel beſtia generaliter in
potentia ē maior.tanto eſt ad clementiā ꝓmpti
or. Sicut patet de leone qui cuꝫ ſit fortiſſimum
animal.ē tn̄ in ꝓſtratos miſericordiſſimuꝫ. hoi
eni vel animali ſibi proſtrato naturaliter miſe-
retur. Iuxta illud. Parcere proſtratis ſcit no-
bilis ira leonis. Si etiam catulus mordeat leo
nem.leo ſe nō vindicat de catulo. Si tn̄ catulꝰ
mordeat catulū ſtatim remordet̄ ab eo. ⁊ lace-
rant ſeinuicem ad mutuā vltioneꝫ. Dn̄s noſter
ieſus chriſtus eſt leo de tribu iuda. Apoc̄.v. et
ē infinitus in potentia.qꝛ oipotēs.ideo omniū
miſeretur Sap.xi. Miſereris omniū quia om-
nia potes. Et ideo in collecta dicit Greg°. Deꝰ
qui tuam oipotentiā ꝑcendo maxime ⁊ miſerā-
do manifeſtas. Si enim aliquis hominū regeꝫ
offendat.extra potentiā ſuam ſe tranſferre po-
teſt exulando.⁊ in regnū aliud tranſferēdo.vel
ſi ſeipſum cōtemnens mori non timeat.poteſta-
tem talis regis euacuat. Non enim habet pote
ſtatem niſi in corpus qd̄ affligi non poteſt ani-
ma ſeparata. Sed iſto modo non eſt de dei po-
tentia.quia ipſius regnum eſt vbiqꝫ.in celo ⁊ ī
terra ⁊ in inferno. Iuxta illud pſ̄.cxxxviij. Si
aſcendero in celum tu illic es ⁊c̄. Ideo eius do
minium non finitur in morte.quia poteſt corpꝰ
⁊ animā mittere in gehennam.qꝛ.ij. Mach.vj.
dicit̄. Manū omnipotentis dei neqꝫ viuꝰ neqꝫ
x defunctus effugiaꝫ. Tertio cōuenit miſericor-
dia chriſto experimentali neceſſitate. Grauita-
tem eni morbi alicuiꝰ medicꝰ ſcire poteſt tripli-
citer.ꝓmo ꝑ ſpeculationem in libro.ſcd̄o ꝑ ex-
aminationē in ſigno.tertio ꝑ expientiā in corpe
ꝓprio. Ille aūt medicꝰ qui morbū infirmi con-
ſiderat ſpeculatiue.bene ei ꝓbabiliter compati
tur. Magis autem qui ſigna actualia ⁊ circū-
ſtantias infirmitatis practicando examinat.et
maxime ille compatitur infirmo . qui morbum
conſimilem in corpore ſuo portat. vt dicit Hol
cot lectione.cxvij. Chriſtus enim ante incarna
tionem ſuam noſtras īfirmitates cognouit ſpe

culatiue in li.ſa.eterne. ⁊ ideo fuit miſericors.
Iuxta pſ̄.cij. Quomodo miſeretur pater filio
rum.ſic miſertꝰ eſt deꝰ timentibꝰ ſe. qm̄ ipſe co
gnouit figmentum noſtrū. Poſt incarnationeꝫ
in ſua quotidiana cōuerſatione.qn̄ factꝰ eſt me
dicus practicando et ſanando infirmos vbiqꝫ
tunc habuit maiorem compaſſionē ⁊ miſericor-
diam. Tandem quando temptatus eſt.ſitiuit.
eſuriuit.occiſus eſt.tunc didicit noſſe infirmi-
tates noſtras per experientiam.⁊ ideo tūc ma
xime miſericors eſt inuentus . Ideo dicere po-
teſt cuilibet peccatori pſ̄.lxxxv. Miſericordia
tua magna eſt ſuper me. Sed diceret aliquis.
quomodo deus eſt miſericors qui paruulos nō
baptizatos punit eternaliter peccato origina-
li videt̄ eni ꝙ in iſtos nullam exercet miſicor-
diam. Ad hoc dicunt doctores ꝙ deꝰ pro pec-
cato originali non ſolnm poteſt infligere caren
tiam viſionis diuine. Sed etiā poſſet oēs ānihi
lare ſi vellet.⁊ ideo in hoc agit cū eis miſicor-
diam ꝙ eſſe humanum habebunt ⁊ viuunt ſine
pena ſenſus. Et ideo dicunt cum Hiere. Tren̄.
iij. Miſericordia domini ꝙ non ſumus cōſum-
pti. Quinto bonitas chriſti paſtoris relucet ex
ouiū nutritione.dicit̄ eni paſtor a paſcendo qꝛ
paſcit ⁊ nutrit oues quadrupliciter. ꝓmo ſcri- y
pture documentis. Iuxta illud Ezech. xxxiiij.
In paſcuis vberrimis paſcam oues meas. vbi
ꝑ paſcua vberrima intelligitur ſacra ſcriptura
de his paſcuis gloriat̄ chriſtianꝰ.pſ̄.xxij. Do-
minꝰ regit me ⁊ nihil mihi deerit in loco paſcue
ibi me collocauit. Et iterum. Paraſti in cōſpe-
ctu meo menſam aduerſus eos qui tribulāt me
Non enim eſt panis fortior. ꝙ ſacre ſcripture
contra bella ⁊ perſecutiones inimicorum. quo
cor ita ſolidetur et confortetur. Secūdo paſcit
oues ſuas gratie incrementis.ſicut figuratū ē
Exo.iij.vbi legitur ꝙ Moyſes paſcebat oues
et minabat ad iteriora deſerti.vbi apparuit do
minus in rubo ardenti. Moyſes interpreta-
tur attractans.⁊ ſignificat chriſtum qui per ſu
am māſuetudinem pctōres ad ſe traxit ⁊ quoti
die trahit. Iuxta illud Hiere.xxxj. In charita
te ꝑpetua dilexi te.ideo attraxi te miſetans tui
Hic inꝙ nō ſolum attrahit. Sed etiā oues ſua
grā paſcit. Nā ad interiora deſerti minat quā-
do exteriorē cōſolationē facit relinquere.quaꝫ
homines habent in mundanis ⁊ interiorē gra-
tiam querere que ſit in celeſtibus. Et tunc ap-
paret eis in rubo ardenti ſcꝫ in corde ferenti.
Sicut factum fuit illis diſcipulis.qui dixerunt
Nonne cor noſtrum ardens erat in nobis dum
loqueretur nobis ī via:q̄ſi diceret.vtiqꝫ. Luc̄.
vlt̄. Tertio paſcit oues ſuas eccleſie ſacramētī
et principaliter ſacramento corporis et ſangui

nis ſui precioſi. Sicut figuratuʒ eſt .ij. Reg. xij.
vbi legitur in parabola quã natan ꝓpheta pro
poſuit dauid de diuite qui multas oues habuit
Sed pauper niſi habebat vnam ouem paruulã
quam emerat ⁊ nutrierat ⁊ que creuerat apud
ipſum de pane illius comedens. ⁊ de calice eiꝰ
bibens. Sed hanc furatus eſt diues pauperi.
Spiritualiter autem per diuitẽ qui habuit mul
tas oues intellige demonem. qui mltos iudeos
poſſidet ⁊ gentes. ⁊ qui heu etiam multos chri
ſtianos reſpectu quorum diues nominatur. et
rex ſuper omnes filios ſuperbie. Job. xlj. Sed
per pauperem intellige chriſtum qui dicit i pſ.
lxxxvij. Pauper ſum ego ⁊ in laboribus a iuuẽ
tute mea. hic habuit ouem paruulam per quaʒ
ſubaudi populum chriſtianum fidelem. q̃ puu-
lus eſt reſpectu malorum. Quia ſtultorum infi
nitus eſt numerus. Eccl. j. Hunc quidem popu
lum chriſtus emit ſuo precioſiſſimo ſanguine. j.
Corinth. vj. Empti eni eſti precio magno. glo.
precioſo chriſti ſanguine. Et non ſolum emit ſʒ
nutrit ⁊ apud ipſum creſcit ⁊ augmẽtatur ⁊ co-
medens de pane venerabilis ſacrati corpis eiꝰ
⁊ bibens de ſanguine. Quia populus laicalis
cum ſumit corpus chriſti viuum ſumit ⁊ ſangui
nem. Ex quo corpus viuum nunq̃ eſt ſine ſan-
guine. Ideo btũs Bern. loquẽs de chriſto dic̃.
Bonus eſt iſte paſtor qui dat carnem ſuã in ci-
bum. ⁊ ſanguinem in potum. ⁊ animam in preci
um. Et i cle. de reli. ⁊ vene. ſanc. dicit Clemẽs
quintus. Tranſiturus de hoc mundo ad patrẽ
ſaluator noſter dominus ieſus chriſtus cum
tempus ſue paſſionis inſtaret. ſumpta cena in
memoriã mortis ſue. et paſſionis inſtituit ſum-
mum et magnificum ſui corporis et ſanguinis
ſacramentum corpus in cibum et ſanguinẽ ſu-
um in potum tribuẽdo. Quarto paſcit oues ſu-
as electas glorie ſupplementis. que conſiſtunt
in fruitione diuine faciei. De his paſcuis dixit
dñs Joh. x. Ego ſum oſtium per me ſi quis in-
troierit ſaluabitur. et ingrediet̃ ⁊ egredietur et
paſcua inueniet. ibi enim inueniunt lympidiſſi-
mam viſionẽ. ardentiſſimã dilectionẽ. iocũdiſ-
ſimam fruitionẽ. Hec paſcua exquirebat ſpon-
ſa. Can. j. Indica mihi queʒ diligit anima mea
vbi paſcas. vbi cubas in meridie. ſ. feruentiſſi-
mi amoris ⁊ caloris eterni. vbi ſol non declinat
Hic eſt ille paſtor q̃ paſcit inter lilia. donec ap-
paret dies. ⁊ inclinent̃ vmbre. Can. ij. Sed cur
nos non aſpiramus ad illa eterna paſcua. niſi
quia nos hic temporalia impediunt paſcua. Si
cut dicitur Numeri. xxxij. de dimidia tribu ma
naſſen. qui ꝓpter paſcua tranſiordanem manſe
runt. ⁊ in terram ꝓmiſſionis vbi meliora erant
paſcua intrare noluerũt. licʒ alios fratres ad
eam conduxerunt. Sic multi ſunt qui ꝓpter pa
ſcua vite preſentis retardantur. ⁊ introeant in
terram ꝓmiſſionis. ⁊ vbi meliora ſunt paſcua ĩ-
trare nolunt. licʒ alijs auxilium preſtent ad eã
intrandi. de qua in pſ. xxvj. Credo videre bo- Z
na domini in terra viuentium. Sexto bonitas
paſtoris chriſti liquet in ouium defenſione. de
qua ſubditur. Bonus paſtor animam ſuam po
nit pro ouibus ſuis. Et exponitur animã. id eſt
vitam. Ipſe enim propter defenſionem ouium
ſuarũ vitã ſuam expoſuit. Quia dicit Amb. in
exame. li. v. c. vj. Lupus ſi prior hominem vide
rit. vocem eius eripit ⁊ deſpicit eum tanq̃ vo-
cis ablate. Si aũt non precipit homo voceʒ ip-
ſi lupo. tunc de ſe ponit veſtimentum ſuũ ⁊ tra-
hat illud poſt ſe. quia tunc ille timens veſtimen
to illaqueari fugit. Moraliter. per lupum intel
lige diabolum. qui multis ante tempora chriſti
incarnationis vocem ſubtraxit. ⁊ ad lymbũ ſe-
cum duxit. Recte ſicut lupus cum priuat homi
nem voce audacter inuadit eum. ⁊ ſecum addu
cit. ſic fecit diabolus. Sʒ chriſtꝰ verꝰ hõ ex ſub
ſtantia matris in ſeculo natus. depoſuit veſti-
mentum. videlicet quando corpore i ſepulchro
poſito. ⁊ animam quaſi veſtimẽtum poſt ſe tra-
xit diuinitas ad lymbum ad demones debellan
dum. Quod videntes demones victi fugerunt.
⁊ ſic defendit oues ſuas a lupo infernali. eas ſe-
cum ad ouile celeſte deducendo. hic conclude
ſermonem ſi videbitur tibi expedire. Moralit̃. A
vero per paſtorem intelligitur quilibet prelatꝰ.
⁊ hic qui vult ſecure et confidenter dicere hoc
verbum chriſti. Ego ſum paſtor bonꝰ. debet ha
bere ſex proprietates boni paſtoris. Primo de
bet habere panes ad pauperes nutriendos. ſi-
cut enim paſtor ouium ſumit ſecum panes et in
pera ſua portat vt oues debiles refocillet. Sic
prelatus quilibet ſiue ſpiritualis ſiue ſecularis
debet habere panes in pera vt debiles ⁊ paupe
res reficiat. Per peram hic intellige domũ cu-
iuſlibet prelati que debet eſſe ditiſſima. quia do
mus eius debet pauperibus eſſe cõmunis. vt ꝓ
batur. xvj. q. j. Quoniam. Sed per panem ĩtel-
lige bona eorum que debent impꝫtiri neceſſitati
bus pauperũ. Naʒ papa ⁊ alij prelati ſolũ ſunt
eccleſiaſticarũ rerũ diſpenſatores vt ſuperflua
dent paupibus. Juxta illud Luc. xj. Quod ſu-
pereſt date elemoſynã. ⁊ omnia vobis munda
ſunt. Qd̓ ſi nõ dent paupibꝰ qd̓ eis debet̃ rapi-
unt ⁊ auferunt bona pauperꝫ. Quia dic̃ Hiero.
Aliena rapere conuincitur qui vltra neceſſita-
tem ſibi retinere comprobatur. Et quia ſibi ꝓ-
prietatem attribuunt maledictionẽ damnatio-
nis incurrunt. Sicut teſtatur beatus Auguſti-
nus ad Bonifaciũ. Si inq̃t priuatim q̃ nob ſuf-

ficiant poſſidemus non ſunt noſtra ſed paupe-
rum. quorum procurationem quodāmodo ge-
rimus. Nam damnabili vſurpatione ꝓprieta-
tem nobis vendicamus. Et dicit idem Augꝰ.
Et ponitur. xvj. q. j. Decime. Q̄d ſi pauperes
in locis vbi illi habitant mortui fuerint. tot ho-
micidiorū rei ante tribunal eterni iudici appa
rebunt. quia rem a domino elargitam pauperi
bus delegatam ſiue conceſſam ſuis vſibus re-
ſeruare preſumunt. vide exemplum apearij. c.
ij. de Philippo cancellario pariſieñ. Qui poſt
mortem apparuit Guilhelmo epiſcopo ꝛ dixit
hanc vnam eſſe cauſam ſue damnationis. quia
creſcentes fructus annuos contra pauperes
auide reſeruaſſet. Sed diceret aliqs. Nunquid
tenentur prelati dare pauperibus elemoſynam
quando egent? ꝛ videtur ꝙ non. Quia dicunt
doctores iuris ꝙ hoc debet referri ad extre-
mam neceſſitatem. reſponde ad hoc ꝙ non eſt
vltima neceſſitas expectanda. quia tunc forte
non poſſet iuuari pauperi ꝓpter nimiam debili
tatem. ꝛ corporis conſumptionē. Sed ante ta
lem neceſſitatē cū pauper patiat̄ debet eis ſub-
uenire. Et hoc nō ſolum de prelatis. verumetiā
de alijs clericis ꝛ laicis abundantibꝰ eſt intelli
gendum. Quibꝰ ſingulariter dicit Amb. Et po
nitur. lxxxvj. di. c. paſce. Paſce iquit fame mo-
rientem quiſq3 enim hominē paſcendo ſeruare
poteris. ſi nō paueris occidiſti. Ad dictum au
tem iuriſpitorū dic. ꝙ crudele eſt ꝛ in hoc ſunt
crudeliores raptoribus. Quia omnes doc. di-
cunt ꝙ ſit ſubueniendū neceſſitatibus egenorū
Nam dicit Amb. ſup Lucam tractans illd̄. Et
tulit ager cuiuſdam diuitis vberes fructus. Et
ponitur. xlvij. di. Sicut hi. Eſurientium panis
eſt quem tu detines. nudorum veſtimentum q̄d
tu recludis. miſerorum redemptio et abſolutio
pecunia quā tu in terram fodis. Tantorū te er-
go ſcias inuadere bona. quātis poſſis preſtare
B q̄d vales. Scd̄o debet habere quilibet p̄latꝰ ca
nem ad lupos repellendos. Moraliter per ca-
nem Anſhel. li. v. c. xcix. intelligit quemlibet p̄-
dicatorem ꝓpter certas ꝓprietates canū. Pri
ma eſt. quia canis dominum ſuum diligit. ſic ſi
militer p̄dicatorē verbi dei oportet eē amicum
dei. Nam p̄dicator qui non diligit dominū. nō
eſt dignus annūciare verba dei. Et tali cōgrue
dicit dominus illud pſ̄. xlix. Quare tu enarras
iuſticias meas. ꝛ aſſumis teſtamentum meum
per os tuum? Scd̄a proprietas. quia canis do
mum domini ſui cuſtodit ꝛ defendit. hec domꝰ
domini eccleſia eſt. quā p̄dicator catholicꝰ ab
hereticis defendit. Vel hec domꝰ cōſciētia pro
pria ē quā debet predicator ſollicite cuſtodire
ſicut fortis armatus atrium ſuum vt ſint in pa-
ce omnia que poſſidet. Tertia ꝓprietas. q2 ca-
nis ꝓ domino ſuo morti ſe exponit. ſicut dicit
Plinꝰ in ſpec. na. xiij. li. c. xlj. Inter animātia
que nobiſcum degunt fideliſſimi ſunt canes et
equi. Pugnaſſe enim canes contra latrones ꝓ
dominis ſuis dicit ſe ꝑcepiſſe. Et ponit exēplū
de cane iaſonis cilicie. Qui noluit cape cibum
dño ſuo interfecto. ꝛ ſic dolore pariter ꝛ inedia
conſumptus eſt. Et ſubdit etiam. legimus Co-
lenum ſenatorem placentie ab armatis oppreſ
ſum. canem defendiſſe. nec vulnerari potuiſſe.
niſi prius cane interempto. Sic ſancti p̄dicato
res ꝓ fide dei ꝛ veritate. martyrio ſe expoſue-
rint. ſicut patz in apoſtolis ꝛ martyribꝰ. Quar
ta ꝓprietas. quia canis voluntarie cū domino
ſuo ad predam currit. Eſt enim predicatio qua
ſi venatio quedam ſpiritualis. i qua oīs anima
deo acquiſita eſt quedam preda rapta. Sed ca
nis ad predam vadit. ſi a domino ſuo non du-
citur vel ſociatur. Quia predicator infructuo-
ſe predicaret. niſi cū deꝰ ſociaret ꝛ iuuaret. de-
bet ergo p̄dicator dñm non refugere. ſed libent̄
diſcurrere ad predicationis laborem. Quinta.
quia canis corpus domini ſui mortui multoti-
ens non derelinquit. Sicut refert Plinius vbi
ſupra. de cane ducis ſabini. qui ipſum cum eſſet
rome in carcere. non dereliquit. nec in morte.
Sed meſto ſedens vlulatu cum mortuo manſit
Qui cū quidā cibu3 obieciſſet ad os defuncti tu
lit cibum. et cadauere in tyberim ꝓiecto vt cor-
pus ſuſtentaret. ſaliens intra fluuiū innatauit.
occurrente multitudine ad ſpeculum fidei ani-
malis. Sic predicatores corpus chriſti mortu
um defendere debēt. quia de morte et paſſione
eius debent memoriam habere. ꝛ frequent̄ p̄di
care de ea. Exemplo apoſtolorū. Ex quorū ꝑ-
ſona Paulus dicebat. Nos aūt p̄dicamꝰ chri-
ſtum crucifixum. Si vis habere plures ꝓprieta
tes. vide Anſhel. vbi ſupra. Audiuit dilectio ve
ſtra qs ꝑ canem. audiat etiam hic q̄ per lupos
deſignantur. Moraliter aūt per ipos lupos ſi
gnificatur tyrānus hereticus hypocrita vł di-
abolus. Et p̄ſertim per lupum de quo fit men-
tio in euangelio cum dominus dicit. Lupus ra
pit ꝛ diſpergit oues. diabolus figuratur ꝓpter
multas ꝓprietates quas ponit Anſhel. li. v. c.
xxxix. Primo enim aſſimilatur lupo ratiōe vir
tutis pedum. Dicitur enim lupus ſm Iſid. li. C
xij. quaſi leopos. eo ꝙ quaſi leoni in pedibꝰ ſit
ei virtus. Nam quicquid pede preſſerit nō viuit
Pedes enim lupi ſunt delectationes peccati. ꝑ
quas in hominem ingreditur. in quibus ē tan-
te virtutis. vt ſi eius mentem cōſcientie preſſe-
rit eam finaliter occidit. De his pedibus dicit̄
Prouerb. j. Pedes illorū ad malum currunt.

Scḋo rōne fraudis. Quia legiṫ ꝙ lupus aliqñ
voces emittit. ſic hoīes aliquando canū fingūt
voces. vt ſic paſtores ꝛ oues decipiāt. Sic dia-
bolus aliquando ſuggeſtionem immittit ꝛ in-
ſtinctum. q̄ habet aliquā ſpeciē boni. vt ſic ho-
mines fallat. Et ſic ſm apoſtolum. ij. Corinth.
xj. Tranſfigurat ſe in angelum lucis quādo vi-
delicet videtur bona ſuggere. q̄ boni angeli cō-
ſueuerunt perſuadere. Dicit enī Ariſto. li. Ani
malium. ꝙ in india eſt quidam lupus. qui habꝫ
faciē hominis et caudam ſcorpionis. Quia dia
bolus qui in ꝑncipio quaſi rōnalia ſuadere vi-
detur ꝛ ſine fraude. poſtea venenum infundit.
Item lupꝰ vt capras capere poſſit ſub folijs ſe
abſcondit. et magis aſtutia q̄ꝫ potentia eas vin
cit. Sic lupus videlicet diabolus animas deci-
pit ſe abſcondendo ſub folijs. id eſt. apparētia
bonorum. Eſt enim verſipellis malicijs plenus
Sic in ethiopia dicuntur eſſe lupi ita varij co-
loris. vt nullus eis deeſſe color videatur. Ita
nec deeſt diabolo aliqua via fraudis. Tertio
ratione tyrannidis. quia fortius temptat ho-
minem quando vidit ipſum magis aduerſitati
bus fatigatum. Legitur eniꝫ quando lupus ad
ouilę vadit contra ventum pergit ne canes eiꝰ
odorem ſentiant. Per ventum itaqꝫ intelligi-
tur aduerſitas. Unde diabolus contra ventuꝫ
pergit. aut vadit. quando hominem in aduer-
ſitate exiſtentem iterum temptando inuadit.
Sepe enim iuſticia dei permittente homini ex
ablatione ſubſtantie addit afflictionem in cor-
pore. et deniqꝫ in mente temptationeꝫ. et ſic ad
impatientiam et deſperationem inducit. Sicut
patet in Job. ca. j. Cui primo res abſtulit dein-
de filios extinxit. poſtea eum graui vulnere ꝑ-
cuſſit. Per vxorem tandem et amicos graues
temptationes cor eius immiſit. Sed ille eum in
omnibus ſuperauit. Et nota ꝙ diabolus plus
temptat et perſequitur iuſtos q̄ꝫ peccatores.
Dicit enim Phiſologus ꝙ lupus non venatur
circa locum vbi nutrit catulos ſuos. Sed ve-
natur a remotis. quaſi autem loca propinqua
vbi nutriuntur catuli luporum ſunt corda ma-
lorum. vbi nutriuntur delectationes et affe-
ctiones peccatorum. Ibi ergo diabolus non
venatur. quia tales temptare non cupit. Sicut
teſtatur Gregꝰ. in moral. Illos diabolus pul-
ſare negligit quos quieto iure poſſidere ſentit.
Sed loca ab ip̄o quaſi remota ſunt corda iuſto-
rum. qui ſcilicet ei contradicunt. ꝛ ideo tales ꝓ
cipue inſequitur et male moleſtat. Iuxta illud
Greḡ. Hoſtis noſter in hac vita poſitus quāto
magis ſibi rebellare percipit. tanto amplius re
pugnare contendit. His igitur habitis vide q̄li-
ter quilibet prelatus. Etiam ſimplex plebanus

ſi predicare per ſe non poſſunt habere predica-
torem debent. qui ſimilatur cani vt dictum eſt.
eo ꝙ ſuo clamore et ſua predicatione ab ouibꝰ
ſuis ſpiritualibus lupinos tyrannos aut here-
ticos hypocritas ſeu diabolos depellat. Ter-
tio debet habere quilibet prelatus flagellū ad
inquietos corrigendum. Iuxta illud. j. Theſſa.
v. Corripite inquietos. Ideo dictuꝫ fuit primo
prelato ade ꝛ conſequenter ſuo cuilibet ſequa-
ci. Geñ. j. Preſit piſcibus maris et volatilibus
celi. et beſtijs terre. omniqꝫ reptili quod moue-
tur ſuper terram. vbi moraliter per piſces ma-
ris ſignificantur ocioſi et rebelles. Per volati
lia ſignificantur ſuperbi ꝛ ambicioſi. Per beſti
as terre ſignificantur auari et pecunioſi. Per
reptilia vero lubrici ꝛ luxurioſi. quos omnes
prelatus debet corrigere iuſte. Et ſm eccleſia-
ſticas ſanctiones ad virtutes reducere. Iuxta
illud Eſa. xxxij. Principes in iudicio preerunt
Sed Holcot ſuꝑ li. ſap̄. lec. lxxvij. dicit. quidaꝫ
ſimiles ſunt miluis qui non antiquas gallinas
ſed pullos inuadunt. Quidam etiam ſunt ſimi-
les magiſtro leonis qui non leonem ſed catulū
verberat. Sic prelati moderni nō diuites ꝛ no-
biles peccatores. Sed pauperes eccleſiaſtica
cenſura caſtigant. de quo dolendum eſt. Qui-
dam etiā vt dicit Hugo li. ſuo de duodecim ab-
uſionibus. Negligentes ſunt circa ſubditos ſu
os. ꝛ licet per ſe bene viuunt. tamē ſbditos ma
le viuere ꝑmittunt. et adeo negligentes ſunt. ꝙ
licꝫ eos doceāt exemplo. tamen eos negligunt
officio. quia officiū correptiōis in ſubditos nō
exercent. de illis habetur figura. j. Reḡ. ij. de
Heli ſummo ſacerdote. qui licꝫ bene viueret. fi
lios tamē ſuos male viuere permittebat. Duo
enim filij ſui ſcilicet Ofni ꝛ Phinees coram do
mino grauiter peccauerunt in tribꝰ. ſ. in religio
ne. in rapina. in luxuria. ꝓut late deducit magi
ſter ī ſchola. hiſto. Et q̄uis eos correxerit. qꝛ
tamen hoc non fecit cum ſeueritate. vt dicit ma
giſter. tñ nimis tenere diligebat. ideo grauiter
offendit deū. Quia diciṫ. xxiij. q. iiij. c. ſi is. Si
is q̄ ꝑlatꝰ ē culpas impune dimittit. nō medio-
criter deū offendit. Offenſus aūt dominus mi-
ſit ad eum virū dei. Et ſiue vir iſte fuit ꝓpheta
ſiue angelus in ſpecie humana non determinat
magiſter hiſto. Crediṫ tamen fuiſſe angelus. q̄
peccatū valde arguebat. ꝛ predixit ſacerdotiū
ſuū de manu ſua auferendū. Qḋ primo factū ē
tꝑe ſalomonis ſm magiſtrū hiſto. Qñ ipſe reꝓ
bauit abiathar q̄ erat de thamar. et reſtituit ſa
doch in ſummum ſacerdotem. qui erat de elea-
ſar. et in certum ſignum promiſſionis dixit ſibi
ꝙ duo filij ſui Ofni ꝛ Phinees ſacerdotes vno
die mori deberēt. et cum hoc videret crederet

ſermonem domini infallibiliter foꝛe implenduꝫ. Et hoc idem fecit per Samuelem .j. Reg. ij. Et quia filios ſuos non coꝛrexit aſpere. filij ſui in bello erāt interempti. ipſe vo cadēs de ſella .i. de ſede magna fractis ceruicibus expirauit. et ſic in ſe ꝛ in filijs ſuis punit⁹ fuit. vt .j. Reg. iiij. ca. habet. hoc tangit btūs Hiero. ſup ep̄lam et habet. xxvij. di. legant. dicēs. Heli ſacerdos ipſe ſcūs fuit. Sed qꝛ filios ſuos nō erudiuit ī omni diſciplina ꝛ coꝛrectione ſupin⁹ cecidit ꝛ moꝛtuus eſt. idē patet extra de ſimo. c. licꝫ heli. vbi habet licꝫ heli exiſteret in ſe bon⁹ ſacerdos ſūmus. qꝛ tñ filioꝝ exceſſus efficaciter nō coꝛripuit in ſe pariter ꝛ in filijs animaduerſionis diuine vindictam excepit dum filijs eius in bello interemptis. ipſe de ſella cadēs fractis ceruicibus expirauit. ideo dicit extra de accu. ꝛ inq. q̄liter ꝛ qñ. ij. §. ad coꝛrigendos. vbi dr̄. ad coꝛrigendos ꝗ ſbditoꝝ exceſſus. tanto diligentius debet p̄lat⁹ aſſurgere. quāto dānabili⁹ earū offenſas deſeruerit īcoꝛrectas. Ex iā dictis ꝯcludit ꝙ p̄lat⁹ nō coꝛrigēdo peccata ſubditoꝝ ſibi cōmiſſoꝝ ſua facit pctā ipſoꝝ. ꝛ ꝓ eis punit qꝛ dic̄ Aug⁹. xxxij. q. v. ita ne. ꝛ. xv. q. j. c. j. ita alieno peccato nullus inquinat niſi cōſentiēdo vel imitando fecerit ſuum. ſm ꝙ dicit Alan⁹ ꝙ prelatus nō inquinat peccatis ſubditoꝛum niſi conſentiendo vel imitando. Sed cōſentit cū nō rep̄mit cū poſſit. Cōſentire eni tacere eſt. cū debeas vel poſſis arguere. vel aliquē in erroꝛe fouere. qꝛ faciētes ꝛ cōſentiētes par pena ꝯſtringit. iuxta illud ap̄li ad Ro. j. Digni ſunt moꝛte nō ſolū illi qui faciunt. ſed ꝗ cōſentiunt facientibus. Quarto prelatus debet habere fiſtulā ad bonos demulcendū. ſicut eni paſtoꝛ mediāte fiſtula demulcet vel delectat oues. Sic ꝛ prelat⁹ mediātib⁹ dulcib⁹ v̄bis debet bonos ſubditos delectare. Nam dicit Plutarchus. ꝛ idem Valerius in policra. li. iiij. Princeps debet in populo ſicut cytharedus. Sic eni cythared⁹ choꝛdas oberrantes cōpellit. ꝛ ad dulcē ſonum vel armoniā reducit. Sed nō errātib⁹ ſuauem reddit ſonū in tangendo. ita p̄lat⁹ errantes peccatoꝛes cōpellit ad concoꝛdiam rigoꝛe iuſticie et bonos demulcet remiſſione clementie. Et hoc eſt ꝙ dicit Ariſto. x. ethi. Opoꝛtet bonos ꝓuocare ad virtutes ꝑ p̄mia. malos aūt ꝑ penas inſanabiles totalit̄ exterminare. Et hoc fecit veſpaſian⁹ de quo Hugo floꝛiacēſis refert. ꝙ ſtatim adepto impio erga malos ſe rigidū oſtēdit dum ꝑtinaces ꝛ cōtumaces exterminauit. Indignoſqꝫ ab officio depoſuit. ꝛ bonis ꝓbis ꝛ honeſtis eoꝛum locum dedit. Et tamen notanduꝫ ſicut debet prelatus bonos ꝛ honeſtos dulcibus exhoꝛtationibus demulcere. Sic debet interdum errantium exceſſus benigniter remittere ſi videret hoc ad ſalutem eoꝛum expedire. Quia certius ē vt inquit Plutarchus choꝛdaꝫ remittere ꝙ̄ pꝛotendere. Nam remiſſa per artificium coꝛrigitur. ꝛ debitam ſoni reddit gratiaꝫ. Que aūt ſemel fuerit rupta nullo artificio reparatur. Sic eſt interdum de peccatoꝛib⁹ qbus prelati remittunt peccatum. nonnunꝙ̄ coꝛriguntur. et ad concoꝛdiam bonoꝛum reducuntur. et dulcem armoniam penitentie et laudis dei faciūt. Sic patet de Petro Paulo Maria magdalena. quibus ſummus prelatus peccata dimiſit. ꝓpter qḋ ī laude dei dulciter ſonuerūt. Si autem per penas rumpūtur nullo modo reparantur. Ideo dicit Sapiens. Miſericoꝛdia ꝛ veritas cuſtodiunt regem ꝛ roboꝛabitur clemētia thꝛonus eius. Prouerb. xx. vbi dic̄ glo. lyre. ꝙ miſericoꝛdia diligitur ꝛ veritate timet. Etiā quia miſericoꝛdia ſine iuſticia puſillanimitas. ꝛ iuſticia ſine miſericoꝛdia crudelitas. que deſtruūt regnū ꝛ regē. Sꝫ mia iuſticia ſtimulata et iuſticia mia tꝑata cuſtodiunt regem et regnum. ꝓpter ꝙ dicit Sen. de clementia. li. j. c. ij. Nullum clemētia ex omnib⁹ magis quā regē decet. Et infra peſtifera īquit vis eſt valde ad nocendum. Et. c. iij. Principiuꝫ inquit crudelitas bellum eſt. clementia in quācunqꝫ domū peruenerit eam feliciter et tranquillam preſtabit. Et infra. c. iiij. dic̄. Si dij placabiles ꝛ eque delicta potentium non ſtatim pꝛoſequuntur. quāto equs eſt hominem ꝓpoſitum miti aīo exercere imperium. ideo Valerius li. v. c. j. de Alexandro dicit. Alexander vt infinitam gloꝛiā bellica virtute ita precipuū amoꝛem clementia meruit. ꝓpter qḋ dicit Sen. Reges debēt eſſe ſicut medici. et non minus turpia ſunt regi multa ſupplitia. ꝙ̄ medico multa funera. Et ideo dicitur metrice. Sit piger ad penas pꝛinceps ad pꝛemia velox. ꝛ doleat quotiēs cogitur eſſe ferox. Quinto prelatus debet habere coꝛnu videlicet poteſtatis ad ſuperbos deuincendum. Sicut enim debent ſubditos ſuos bonos diligere et demulcere. ita ſuperbos et rebelles et tyrannos ſuo dominio debent expugnare. Sicut Enchiſes docuit filium ſuum Eneam. vt recitat. Virgili⁹ li. vj. et beatus Auguſtinus idem allegat. ix. de ciuita. dei. c. xiij. Tu regem populos imperio romanos. Merito he tibi artes erunt pacis imponere moꝛes. parcere ſubiectis. et debellare ſuperbos. Naꝫ vt dicit Holcot libꝛo. xxxij. In quolibet bono prelato debet eſſe foꝛtitudo reſiſtentie contra malos. et declarat hoc per illud Sap. j. vbi dr̄ de moyſe p̄lato filioꝝ iſrael. Stetit contra reges hoꝛrendos in poꝛtentis ꝛ ſignis. quaſi diceret. de quolibet alio p̄lato. ꝙ

adinſtar moyſi non licet ſibi fugere fingere vel fauere. Fugere ꝑ cure dimiſſionez. Fingere per diſſimilationem. Et fauere ꝑ adulationez. Sed ſtare contra veniendo. contra opponendo. et contra dicendo. Unde de p̄latis bonis poteſt exponi illud pſ̄. lxxix. Poſuiſti nos in cōtradictionez vicinis noſtris. Nam prelati ſunt ſicut elephātes quibus pugnabant olim reges ꝯtra inimicos. Narrat enim magiſter Jo. beleth li ſuo. de offi. eccl'ie. ꝙ elephātes ſunt adeo animalia fortia. ꝙ ſupra eorum dorſum extruitur vnum caſtrum ligneum in quo poſſunt triginta quadraginta vel quīquaginta hoīes dimicare Alexander ergo pugnaturꝰ cōtra porum regē indorum duplici contra illos vtebatur cautela vna vice ordinauit vt ponerent̄ ſtatue eree plene prunis calidis ⁊ feruentibus ī via vbi debebant iſte elephantes tranſire. qui ſtatuas homines eſtimantes eos cū promuſcidis ſubuertere nitebantur. Sed ſtatim ab ere feruenti ſin promuſcidis cōbuſti fugaꝫ inierūt ⁊ maximam ſtragem in exercitu indorum fecerunt. Alia vice coram ſuo exercitu fecit minari vnū gregem porcorum in quo iuſſit vnum porcellum teneri ⁊ affligi. quo clamante. totus grex grunire cepit. modo elephantes naturaliter timent grunitum ſuis. Audientes aūt illi elephantes tantum ſtrepitum porcorum grunientiū fugā inierunt. ⁊ in exercitum ꝓꝓrium grauem ſtragē fecerunt. Moraliter per illos elephantes q̄ ſunt animalia maxima ⁊ fortiſſima adinſtar montiū ſignantur maiores prelati in eccleſia ꝓpter magnitudinem dignitatis. ⁊ propter ſimilitudineꝫ caſtitatis. quia elephas eſt animal caſtiſſimum Horum officium eſt exercitus eccleſie precedere ⁊ malos ſue p̄dicationis mugitu terrere. Su per iſtos collocant̄ turres lignee. q2 eis ſupponunt̄ eccleſie ⁊ cōmittunt̄ animarum cure. Iſtorum vnus fuit Petrus de quo dixit ſaluator. Matth. xvj. Tu es petrus ⁊ ſuper hanc petrā edificabo ⁊c̄. Diabolus autem timens iſtos elephantes duplicem preuidit cautelam. Primo enim contra eos poſuit ſtatuas ereas plenas igne. Iſte ſtatue ſunt mali proceres nobiles et potentes. qui videntur ſicut fuerunt patres eorum. Sed nō ſunt niſi ſtatue et laruati. q2 effigiem exterioreꝫ hominis habent ſed non vitā. nō prudentiam. non rationem. non manſuetudinē quā homini indixit natura. Sunt tamen ſtatue eree ꝓpter ſtrepitum ſuperbie ſecularis. ⁊ ſunt pleni intus igne iracūdie. inuidie. ⁊ luxurie. vt teſtat̄ btūs Hiero. et ſcribit Euſebiꝰ in ep̄la ad damaſum de morte glorioſi Hieronymi loquēs de nobilibꝰ huiꝰ mundi dicens. Quid diues et mortali aura paſtꝰ. aliud eſt ꝙ quoddā omniū

peccatorū vas putridū. vbi ſupbia ibi luxuria ibi auaricia. ⁊ ſic de alijs. Nōne ī diuitibꝰ potētibꝰ ⁊ nobilibꝰ. nōne latrones q̄ pauperꝝ mercedē violent̄ dep̄dant̄. ⁊ eos dep̄munt atq3 negāt. q. d. btūs. Hiero. certe ſic ideo ſunt ſtatue eree plene igne. Et ꝯgrue de quolibet exponit̄ illud Job. xlj. Halitꝰ eiꝰ prunas ardere facit. iſti inq̄ ſtant ꝯtra elephātes. i. ep̄os. p̄latos. ⁊ ꝯburūt ꝓmuſcidas eorū. ita ꝙ nec corripe nec corrigere eos audēt. Nō ſolū aūt iſtos timēt inter dū p̄lati nr̄i. imo ſtrepitū porcoꝝ ⁊ clamorem vniꝰ ſuis. porci eni ſunt lubrici. Moral'r. porcꝰ ⁊ ſus eſt publica meretrix. Jux̄ illō Prouerb. xj. Circulꝰ aureꝰ ī naribꝰ ſuis m'lier pulchra ⁊ fatua. Sꝫ p̄latꝰ ⁊ paſtor ſpūalis debēt hr̄e baculū. ſ. legis ad idoctos edocēdoſ. ex quo q̄libꝫ p̄latꝰ ſuſcepit docēdi officium. ideo docere dn̄t ſubditos v̄bo ⁊ exēplo. Et ſi paſcere neſciūt exemplo ⁊ v̄bo doctrine. nō dn̄t hr̄e nomē paſtoris. q2 dic̄ b. Gregꝰ. nō debet eē agricola. q̄ neſcit arare. nec miles q̄ neſcit pugnare. nec nauta q̄ neſcit ꝑicula euitare. Hic nec debet eē paſtor q̄ paſcere neſcit. Jō dr̄ Sap. vj. Diligite lumē ſapie oēs q̄ p̄eſtis pp̄lis. q2 p̄latꝰ vt digne p̄ſit debet eē luminoſus ꝑ rectā ſb̄ditoꝝ iformationē. Jō dic̄ b. Gre. xxxj. moral'. Cū is q̄ ſb̄eſt fuit ad obſequꝫ. reſtat vt q̄ p̄eſt fuiat ad victū vel ad v̄bū. Et cū is qui ſb̄eſt iuſſis obtempat. oportet vt is q̄ p̄eſt curā ſollicitudis īpēdat. Et tā verificat̄ illō Treñ. j. Facti ſunt p̄ncipes eiꝰ velud arietes nō iuenientes paſcua ꝓpt̄ qō exponit̄ illō Zach. xj. O paſtor ⁊ idolū derelinquens gregē. Et recte tales p̄latos ideo idolo cōparat b. zacharias. Primo ſic̄ idolū ſm pſ̄. oculos habet ⁊ nō vidit. pſ̄. cxiij. ita et ipſi carēt v̄tute viſiua diſcretōis ⁊ ꝯſcie. q̄ diſcernere debēt neceſſaria int̄ leprā ⁊ nō leprā. i. pctm̄ veniale ⁊ pctm̄ mortale. Carēt cognitiōe nō ſoluꝫ ſcp̄ture ſacre. ſꝫ nōnulli oīs libal' ſcie. iſti excecant̄ puluere terrenorū ⁊ ſtercoribꝰ irūdinum. Thob. ij. ⁊ Eſa. lvj. Speculatores eiꝰ oēs ceci iſti nihil vidēt quo ad ſpūalia. et tn̄ vidēt tp̄alia ad emēdū ⁊ diſpēſandū nō ꝓ eccl'ie ſꝫ amicorū vtilitate. Sꝫ t'les nō ꝯſiderāt qō dicat Canon. xij. q. iij. c. placuit. Quicq̄d emptū ē de pecuia eccl'ie ſuū ē. Nō ſi clericꝰ habet pecuniā de prebenda ſua vel eccl'ia ⁊ inde emat p̄diū. licet illā pecuniā potuiſſet dare ī intuitu pietat' ꝯſanguineis vl' alijs pſonis. nō tn̄ p̄diū hmōi. q2 ſtatim cū fuit emptū acq̄ſitū ē eccleſie. Siue noīe eccleſie fuit emptū ſeu alieno. ideo nō pōt clericꝰ alienare ꝓpria autoritate. vt dic̄ Guilh. Scđo caret ſpūali olfactiua. q̄ virtute ſenſitiua ſentitur odor ille. quo aīe deuote currūt pꝰ ſpōſuꝫ. Cātico. j. Curremus in odore vnguentorū tuorū.

Nã odoꝛ ſpine floꝛentis affert eis odoꝛẽ ſuauẽ
ꝙ de p̄dicto nõ curant. Moꝛaliter. odoꝛ ſpine
floꝛẽtis ſunt diuitie. honoꝛes. dignitates. que
tantũ redolent in naribꝰ p̄latoꝛũ. ꝙ odoꝛẽ p̄de
celeſtis vel chꝛiſti quẽ iſeq̄ deberẽt totalit̃ ami
ſerunt vt ꝯgrue exponet̃ de ipis. Nares habẽt
⁊ nõ odoꝛabũt. Et neſciũt tales ꝙ dicit Berñ.
Nunꝙ̃ in honoꝛe ſine doloꝛe. ĩ p̄latura ſine cu-
ra. Sed hoc aduertit ille nobilis triũphatoꝛ ro
manus Cipus. de quo ſcribit Ouidius. xv. me
thamoꝛphoſios poſt mediũ dicens. Cipus iſte
veniẽs de bello in quo ꝓ romanis pugnauerat
⁊ tropheũ habuerat. Subito ſic a caſu reſpexit
in vndam. dep̄hendit faciẽ ſuam coꝛnutã. Eſti-
mãs aũt ſe eſſe deluſum ꝑ imaginẽ in aqua ma-
num ad caput depoſuit. ⁊ in fronte coꝛnua rep-
perit. Statimq̧ ſacrificãs dijs ſuis ĩ inteſtinis
beſtiarum. iuſſit ꝓphetam requirere. quid iſtud
ꝓdigium deſignaret. ⁊ ꝓpheta vo noie Traies
ꝯſiderãs ⁊ cõſulẽs diligent̃ rñdit. qd̓ ſtatutum
erat. ꝙ ſi ĩtraret muros ciuitatis rome rex fie-
ret romanoꝛũ. ꝓ ſe ⁊ ſuis ſucceſſoꝛibꝰ ĩ eternũ.
Quo audito ſtatim auertit faciẽ toꝛuo vultu a
ciuitate ⁊ cepit redire ⁊ fugere a ciuitate rogãs
deos ꝙ talia fata ꝓcul pellerẽt ab eo aſſerẽs ſe
malle exulare ꝓſper ꝙ̃ diadema regni ſuſcipe.
Statim miſit ꝓ patribus ⁊ ſenatu romano. vt
ad eũ extra ciuitatẽ venirẽt. ⁊ facto monticulo
de terra opertiſq̧ coꝛnibꝰ ſuis coꝛona de lau-
ro alloquebat̃ romanos in hac ſententia. Vos
inq̄t p̄res eſtis ꝯſcripti vnꝰ ex hac multitudine
quã videtis quẽ niſi ab hac vꝛbe vr̃a repuleritis
erit rex veſter. At ſicut dixit nobis ꝓpħa dabit
vobis iura familiaria ⁊ onera ſeruitutis. ⁊ iam
dudũ intraſſe vꝛbẽ poterat niſi eũ impediuiſſem
Quis aũt ſit nõ dicã nomine ſed ſigno. ille eſt
qui coꝛnua in fronte gerit populus motus cla-
mabat. quis ẽ ille ⁊ quilibet reſpexit frontẽ alte
rius. Tunc Cipo dixit ad populum. Ecce inq̄t
quem queritis habetis. ⁊ ſtatim populo reſpici
ente diſſoluit coꝛonam de capite ⁊ coꝛnua eius
oſtendit. Quo viſo omnes ſupꝛa modum dolu-
erunt ⁊ fecerunt eum iterato coꝛonam impone-
re capiti. At quia muros ciuitatis intrare nole-
bat. tantum ſibi de terra dederunt quãtũ vnu₃
aratrum circũcingere potuit vna die. Ecce ꝙ
ſpꝛeuit honoꝛes ⁊ dignitates mundanas. Ter-
tio ſicut idola carent auditu. quia habẽt aures
⁊ non audient. Sic ⁊ illi pꝛelati illitterati carẽt
virtute auditiua. duas eni₃ aures habere debe
rent. Una₃ ad audiendum delectabiliter et li-
benter verbum dei. Aliam ad intelligendum fa
cíliter ⁊ humiliter clamoꝛem egeni. Pꝛima au-
ris eſt dextra. ſecunda ſiniſtra. Sed moderni
pꝛelati nonnulli moꝛe aſpidis ſurde dexteram

aurem obturant terra ⁊ ſiniſtra₃ cauda. Quia
ſi offeratur eis copia verbi dei. dicunt enim ꝙ
nõ vacant eis. Opoꝛtet eni de certis redditibꝰ
⁊ placidis habere conſilia. Si clament paupe-
res pꝛo elemoſyna obturãt aurem ſiniſtrã cau-
da. dicũt eni tanta familia eſt nobis neceſſaria
tot milites. tot clerici. tot armigeri. tot ſeruien
tes. tot famuli. tot ribaldi. ꝙ vix ſufficiciunt
quecunq̧ de eccleſia poſſidemus. Et iſte due
ſurditates reddũt eoꝛũ oꝛationes execrabiles
⁊ inefficaces. De pꝛima Prouerb. xxviij. Qui
declinat aurem ſuam ne audiat legẽ. oꝛatio eiꝰ
fiat execrabil̃. De ſcđo Prouerb. xxi. Qui ob-
turat aurem ſuam ad clamoꝛem pauperum cla
mabit ipſe ⁊ non exaudietur. Quarto ſicut ido
la carent guſtu. Sic moderni multi pꝛelati ca-
rent virtute guſtatiua ſpirituali qua guſtatur
a ſanctis. quoniã ſuauis eſt dñs. pſ̄. xxxiij. pa-
tiunt̃ enim febꝛes varioꝛum peccatoꝛu₃. Quia
modo infrigidantur per timoꝛem perdẽdi tem-
poꝛalia. modo caleſcunt per rancoꝛem ſemet-
ipſos vlciſcendi de iniuria. modo ſudant coꝛpe
delitijs et deſidia. Et ideo guſtum habent in-
fectum. ⁊ non ſapiunt que dei ſunt. De quibus
Paulus. Col. iij. Que ſurſum ſunt ſapite non
que ſuper terram. Sed diceret aliq̄s. quare ta-
libus p̄latis ſpũalia ⁊ celeſtia non ſapiunt. Ad
hoc poteſt reſpondere. ꝙ hoc eſt ꝓpter delecta
tiones carnales. Dicit enim Ariſto. de ꝓbleu.
ꝑticula. xij. ꝓbleumate. v. Comedentibus fru-
ctus putridos vinum dulce videt̃ amarũ. quia
amaritudo manet diffuſa in lingua eoꝛu₃. ⁊ ma
gis diffunditur per vinum. Moꝛaliter. fructus
putridi ſunt gula ⁊ luxuria que putreſcere faci-
unt coꝛpus hoĩs. quia de luxurioſis dr̃ Joel. x
Putreſcunt iumenta in ſtercoꝛe ſuo. Et hos fru
ctus quidã pꝛelati comedũt. Nã cũ fuerũt pau
peres ſcholares vixerũt ſatis ſobꝛie. cũ autem
ad pꝛelaturas venerũt veſtiti ſunt mollibus. et
quotidie ſplendide epulantur. ex quibus ſequi
tur luxuria. de talibus dicit Berñ. ſuper canti-
ca. ſermone. xxxiij. Miniſtri chꝛiſti ſunt et ſer-
uiunt antichꝛiſto. honoꝛifice incedunt de bo-
nis domini. qui domino honoꝛem non deferũt
vnde is. quem quotidie videmus meretriciꝰ ni-
toꝛ hiſtrionicꝰ habitꝰ. regius apparatus inde
aurum in frenis. in ſellis. in calcaribus. ⁊ plus
calcaria ꝙ̃ altaria fulgẽt. inde menſe ſplendide
de ciphis ⁊ cibis. inde comeſſationes et ebꝛie-
tates. inde cithara lyra tibia. inde redundãtia
toꝛcularia et pꝛomptuaria plena eructantia
ex hoc in illud. inde dolea pigmentaria. inde
referta etiam marſupia. pꝛo his volunt eſſe vt
ſunt eccleſiarum pꝛepoſiti. decani. archidia-
coni. epiſcopi. et archiepiſcopi. hec Bernardꝰ

Et quia hos fructus putridos delectationum
comedunt. ideo vinū deuotionis ꝛ ſpūalis ꝯtē
plationis eis non ſapit. Et de talibus dicitur
Luc. xiiij. Nemo viroꝝ iſtorum qui vocati ſunt
guſtabunt cenam meam. Quinto ſicut idola ca
rent tactu. quia manus habent ꝛ nō palpabūt.
pš. cxiij. ita iſte carent virtute tactiua ſpiritua
li. Nā duas manus habere deberent dexteram
qua reuerenter tractarent myſteria ſacramen-
torum. Et ſiniſtram. qua ſuauiter curarent vul
nera peccatorum. Prima manus debet eē mū-
diſſima qua tractare debent filium dei. Juxta
illud. j. Joh. j. Manꝰ noſtre cōtrectauerūt de
vbo vite. Sed iſta manus in multis eſt leproſa
ꝛ impfecta libidine vt merito vnicuiqꝫ dicatur
a chriſto. Joh. xx. Noli me tangere. qſi diceret
Noli me tangere celebratione diuinorum. ad-
miniſtratiōe ſacramētorū. ꝑpter imundiciā vi-
te tue. Et Job. xiij. Manum tuam longe fac a
me. Secundo manus debet eſſe ſuauiſſima qua
tractare debent vulnera peccatorū. de hac ma
nu dicitur. iiij. Reg. v. Putabam ꝙ egrederet
ad me. ꝛ tangeret manu ſua locū lepre. de hac
Matth. viij. Extendens manum ſuaꝫ tetigit le
proſum dicēs. volo mundare. Multi aūt cura
ti ſunt his diebus vt canes qui ſola lingua lin-
gunt vlcera lazari. Sed manu nō tangūt quia
opera miſericordie non impēdunt. nec operibꝰ
ꝓprijs exemplū pbēt ſubditis vel penitentie vł
virtutis. Juxta illud Matth. xxiij. Super ca-
thedram Moyſi ſederunt ſcribe ꝛ pharisei ꝛc.
Alligant eniꝫ onera grauia ꝛ importabilia ꝛc.
Jdeo tales ſacerdotes ꝛ prelatos compat bea
tus Gregꝰ. i omeł. xvij. aque baptiſmatis. que
alios mūdat ꝛ ſeipſam non mūdat. dicit ſic. In
grediuntur electi ſacerdotum manibus expia-
ti celeſtem patriam. ꝛ ſacerdotes chriſti per vi
tam rephbam ad inferni ſupplicia feſtinant. Qui
rei ſiles dixerim ſacerdotes malos niſi aq̄ ba-
ptiſmatis. que peccta ceterorūꝫ deluens illos
ad regnum celeſte mittit. ꝛ ipſa in cloacas de-
h ſcēdit. Spūaliter aūt quilibet homo paſtor ſin
gularis habens vnicam ouiculaꝫ. ſ. animā quā
deus creando corpori infudit. ꝛ infundēdo cre
auit. ſm Aug. ꝛ non ſolum eam creauit. Sꝫ cū
perdita eſſet queſiuit eam. ꝛ precioſo ſanguine
ſuo in ara crucis redemit. de hoc precio quo eū
redemit loquitur beatus Bern. in ſuis medita-
tionibus. c. iij. Sublimius eſt anime precium
q̄ non niſi ſanguine chriſti redimi potuit. Quā
ergo cōmutationem dabis pro anima tua qui
pro nihilo das illam? Nam filius dei cū eſſet in
ſinu patris a regalibus pro ea deſcendit. vt eā
a poteſtate diaboli liberaret. Quam cum vidiſ
ſet peccatorum funibus irretitam. ꝛ iam demo
nibus tradendam vt morte perpetua damnare
tur. fleuit ſuper illam. ſ. qui flere neſciebat. nec
ſolum ꝛ fleuit. Sꝫ ꝛ ſe occidi pmiſit. hec Bern.
Hec inq̄ anima eſt oīs illa de qua loquiť domi
nus Luc. xv. Quis ex vobis hō qui habet cen-
tum oues. ꝛ ſi perdiderit vnam ex illis. nonne
dimittit nonagintanouem ī deſerto. ꝛ vadit ad
illam que perierat donec inueniat illam? qſi di
ceret vtiqꝫ. Et quia deus intantū eam dilexit p
ditam queſiuit ꝛ redemit. redemptamqꝫ cuſto-
die tue o hō tradidit. Et ideo ſi velles eam cau-
te cuſtodire debes ſicut bonꝰ paſtor hec ſex ha
bere. Primū panis confortās. ꝛ ē triplex. Pri-
mus eſt materialis. qui datus paupibus mul-
tum prodeſt animabus. Jdeo dicit Augꝰ. li. v.
omeł. iiij. Da panem dum poteris. qꝛ nemo eſu
riet in inferno. non habebis poſt mortem fru-
mentum illic. nec aliquem mendicum quia non
erit tempus miſerendi. Secūdus panis eſt ſpi-
ritualis. ꝛ hic eſt verbum dei. ꝛ hunc panē de-
bet homo ſp ꝯcupiſcere. Quia vt dicūt medici.
Concupiſcentia nutrimenti eſt ſignū ſanitatis
ꝛ diſpoſitionis in corpe. Et p oppoſitū abomi-
natio cibi ꝛ potus ē ſignū grauis infirmitatis
Moraliter verbum dei eſt cibus chriſtiane aīe
de quo Matth. iiij. Non in ſolo pane viuit hō.
Sꝫ ī oī vbo qđ ꝓcedit de ore dei. De hoc pane
dič b. Amb. ī quodā ſmōe q̄dragesimali. Quiſ
q̄s vbis dei paſciť. trenū pabulū nō reqrit. nec
enī pōt ſcłi panē cape q̄ pane reficiť ſaluatoris
Negligit famē corpis. q̄ pabulo intendit lecti-
onis. Nec vētris curā habere poterit q̄ alimen
tū vbi celeſtis acquirit. ipſa enī ē refectio. q̄ ſa-
tiat aīam. q̄ ipinguat viſcera. cū de diuinis ſcri
pturis cibū eloquij pbēnis accepimꝰ. hec Am
bro. Nū ḡ ſic ē ꝙ pſona q̄cūqꝫ legere vel audi-
re ſmones deſiderat. ꝛ cū delectatione ſibi in-
corpat. Sič btā maria magdalena q̄ ſedēs ſecꝰ
pedes ieſu audiebat vba illiꝰ. Et ſič ille ē q̄ ait.
pš. cxviij. Quā dulcia faucibꝰ meis eloq̄a tua.
Tūc ſignū ē ſanitatł ꝯſcie vł ſaltē bone diſpoſi
tiōis ad ſanitatē ī hoīe. Et pt apte dicere cū hie
re. xv. Inuēti ſunt ſmōes tui. ꝛ comedi eos. et
factū ē mihi vbū tuū in gaudiū ꝛ leticiā cordis
Et p oppoſitū q̄ nullū ſaporē in ſermonibꝰ di-
uinis expiunť. nec aliquā dulcedinē ſentiunt. ſi
gnuꝫ ē ꝙ ſtomachꝰ eorū repletꝰ ē malis hūori
bus ꝛ ꝙ ǵuiť īfirmāť. Et tłes fueřt hi đ q̄bꝰ dič
pš. cvj. oēm eſcā aboiata ē aīa eorū ꝛ apppinq̄
uerūt vſqꝫ ad portas mortis. Jdcirco Sap. vj
hortať nos ſapiēs ī pſona xpī dicēs. ꝯcupiſcite
ſmōes meos. ꝛ diligite eos ꝛ hēbitł diſciplinā
diligere ei ſuare ē. iux̄ illđ Joh. xiiij. Si q̄s di
ligit me ſmonē meū ſuabit. qꝛ ſm Gre. ī omeł.
ſignū dilectōis exhibitio ē opis. Nō ei ſufficit

ſmões xp̄i i memoria portare niſi fuerĩt i vita
Vñ Aug⁹. ſup pſ̄.cxviij. In quo corrigit ado-
leſcentior viam ſuam ⁊c̄. dicit. Cuſtoditio ſer-
monū chriſti intelligenda eſt opatio precepto-
rum. Fruſtra eni cuſtodiunt̃ in memoria. ſi non
cuſtodiuntur in vita. Nā v̈ba dei tenēdo agūt
quidam ne obliuiſcantur. non tamen agunt vi-
uendo. vt corrigant̃. Tertius panis eſt ſacra-
mentalis. de quo dicit pſ̄. lxxvij. Panem ange
lorum manducauit homo. de hoc pane dicit b.
Hiero. vt ſcribit Euſebi⁹. in ep̄l'a ad Damaſum
portenſem ep̄m. Tu panis angelorū. tua viſio-
ne angelos letificas. reficis. ⁊ glorificas men-
tem nō ventrē. qui in te nō impinguat̃. virtuti-
bus eger iacet in flagitijs. Tu manducantē vt
condecet in te tranſmutas vt in pticipatione ef
ficiat̃ de⁹. Et infra ſubdit, pbando q̄ anima vi-
uit mediante iſta eſca dicens. Tu certe vita es
vitalis. dulcis. ⁊ amabilis. atq̄ȝ iocūda. Tu vi
ta es quia viuit omnis creatura. ⁊ ſine qua mo
ritur. Et poſt pauca. Eia inquit fidelis aīa gau
de ⁊ exultare. ne moreris his paſci delitijs. ne
pigriteris hoc fruaris conuiuio in quo nō car-
nes hircorum vt olim in lege ſed ſaluatoris tui
corp⁹ ꝓponit̃. Et infra. nemo ſine te viuere po-
teſt ad momentum. tu ſolus vitam omnib⁹ cre
aturis prebes. in te ſolum delectatur cor meū.
In te exultat anima mea tibi ſoli adherere cu-
pit mens mea. hec ille. Sine iſtis trib⁹ panibus
non pōt ſubſiſtere ouis. noſtra videlicet anima
Qua ꝓpt̄ q̄libet hō vt fidelis paſtor paſcat eā
pane materiali elemoſynā tribuendo. pane ſpi-
rituali v̈bū dei audiendo. ⁊ pane ſacramentali
corpus chriſti frequēter ſumēdo. Et poteſt ad-
di quartus panis pn̄ialis. penitentiā videlicet
iniunctam complendo. de his panib⁹ lati⁹ dixi
ſupra pte p̄ima. dñica letare. ſermone. ij. F. G.
Scd̄m eſt canis latrans. Habet eni anima tua
o homo tres hoſtes lupis crudeliſſimis ſeuio-
res. Primus eſt caro. de quo hoſte conquerit̃
anima per Aug̃. in ſoli. c. xlt. Caro cum qua ha
bito ſemper me ducere vult ad peccatum. mecū
enim vult coronari. Sed non mecum decerta-
re. nullum peiorem patior hoſtem q̄ corpus in
quo habito. Eſt eni quaſi leo ſubuerſor i domo
mea vndiq̄ȝ me peſtifero morſu dilanians ⁊ ꝯſu
mens. Secundus hoſtis eſt mundus de quo cō
queritur iteruȝ per Aug̃. vbi ſupra dicēs. Mū
dus circūcingit et obſidet vndiq̄ȝ ⁊ per quinq̄ȝ
ſenſus corporis mei ſagittis ſuis me vulnerat.
mors intrat per feneſtras meas. Terti⁹ hoſtis
eſt diabolus. de quo cōqueritur per Aug̃. in ſo
li. c. v. Nihil eni aliud deſiderat q̄ vt me pdat
inimicus. vt occidat ſemper vigilat abſq̄ȝ ſom-
no. ⁊ ergo vt me cuſtodiam nolo a ſomno euigi

lare. Ecce tetēdo laqueos ante pedes meos i-
finitos. ⁊ omnes vias meas adimpleuit decipu
lis ad capiendum animam meam. hec ille. Iſti
tres hoſtes figurati ſunt p tres beſtias. leonē.
vrſum. ⁊ lupum. per leonē caro. per vrſum mū-
dus ⁊ per lupum diabolus figuratur. Sed ex
quo in hoc euangelio eſt mentio de lupo. ideo
omiſſis alijs. dic per lupum diabolum figura
ri. Primo per rationem luctaminis ſiue ludi.
Quia ſm Pliniū in ſpe. natu. Lupus valde di-
ligit ludere. et ideo ſi poteſt rapere puerum cū
eo ludit. ⁊ poſtea comedit. Sic ⁊ diabolus lu-
dit cum peccatore. cum ei peccata leuia dicit.
⁊ deum propitium. ⁊ tempus longum ad peni-
tendum. De quo ludo dicit beatus Greg⁹ i pa
ſtora. Diabolus facta aliorum modo grauiora
modo quaſi nihil eſſe quod perpetratum ē. mo-
do deum miſericordem loquitur. modo adhuc
tempus ſufficiens ad penitentiam pollicet̃. vt
dum per hoc mens decepta ducitur. ab inten-
tione penitentie ſuſpendat̃. Ideo dicit ſapiens
Prouerb. xiiij. Stultos illudit peccatū. id eſt.
diabolus qui eſt cauſa peccati. Poſtq̄ autem
cum peccatore luſerit eum comedit. Iuxta illō
Amb. in ſermone. diabolus nō diligit filios ſu
os. ſed odit. ſic enim eos amat vt perdat. ſicut
amat gluto morſellum vt comedat. Secūdo ra
tione fortitudinis. nam lupus habet magnam
fortidinem in capite ⁊ in collo. in inteſtinis aūt
eſt valde debilis. Sic tota vis diaboli ē in p̄nci
pio temptationis. Et ſi in principio ſibi reſiſtit̃
debilis efficitur. Dicit enim Ambroſius ⁊ etiā
poſitum eſt ſuperius. q̄ homo vocem perdit. ſi
eum primo viderit. Sed ſi homo lupuȝ ante cō
ſpexerit audaciam perdit ⁊ caudam deponit.
Moraliter. lupus tunc hominem preuenit vi-
dendo. quando eum in principio non reſiſten-
tem conſpicit. Sed econuerſo tunc homo lupū
prius cernit cum ſe armat et properat ad repel
lendum temptationis principium. et tunc dia-
bolus perdit audaciam et caudam deponit qn̄
temptare dimittit. ⁊ ad finē. id eſt. ad ꝯſenſum
ipſam temptationem nō pertrahit vel perducit
de hoc dicit Chryſ. ſup Matth. Grauis et in-
tollerabilis impetus diaboli quem ſi quis for-
titer abſtinuerit in ſecundo inuenerit infirmio-
rem. Quanto enim plus repercuſſus fuerit tan
to magis refrigeſcit. Tertio ratione breuitatis.
dicit eni Ariſtote. de aīalib⁹. Quādo lup⁹ ſene
ſcit q̄ non poteſt predari. vadit de nocte iuxta
ciuitatem ⁊ inſidiatur hominibus. Sic diabol⁹
ſciens tempus ſuum breue iam de hominib⁹ be
ſtialibus non curat. ſed bonos deuorare feſti-
nat. idcirco ꝯtra hos tres hoſtes debet homo
habere canem latrantē. i. ꝯſcientiā remordētē

Nam cum caro mūdus vel diabolꝰ alliciūt ad
peccatū. debet cōſciētia recalcitrare ne hō cō=
ſentiat ⁊ anima capiatur. de hoc vide parte p̄=
ma. dominica infra octauā natiuitatis chriſti
J. X. ⁊. R. J. Tertium eſt flagellum caſtigans
⁊ hoc flagellum eſt tribulatio que p̄ſeruat aiaꝫ
a peccatis. Qđ teſtatur deuotus Amandꝰ li. j
c. xiij. loquēs de tribulatiōe dic̄. Quid hoc the
ſauro p̄cioſiꝰ. quaſi diceret nihil. ipſa nāq; pec=
catum tollit. purgatoriū minuit. repellit tēpta=
tiones. extinguit carnalitates. ſpiritū reuocat
ſpem roborat. vultum hilarat. cōſciētie cōfert
ſerenitatem. ⁊ internorū gaudiorū cōtinuam p̄
ſtat vbertatē. ipſa eſt potio ſanatiua. herba ſa=
lutifera ſup oēs herbas paradiſi terreſtri. cor=
pus corruptibile caſtigat. Sed animam vege=
tat immortalē. anima deuota ſaginatur tribu=
latione ſic̄ lilia roſe fecundant̄ celeſti rore. hec
ille. Et dicit notant̄ ꝙ tribulatio aut caſtigatio
eſt potio ſanatiua ꝑpter qđ libenter eſt bibēda
Si enim medicꝰ manu ſua ꝓpinat infirmo poti
onem. ⁊ pretemptat bibendo faciēs ſibi credē=
tiam. licet medicina ſit valde acuta. tñ infirmꝰ
acceptat. chriſtꝰ ē medicꝰ magnꝰ. qui venit de
celo ⁊ calicem p̄temptauit tribulationis. ⁊ no=
bis ꝑ remedio infirmitatis peccati ꝓpinauit in
preſenti. ⁊ ideo caſtigatiōes eiꝰ filiali benigni
tate ſuſcipiamus. Si enim ſuſcipimꝰ eius caſti=
gationes. tunc anime noſtre ſunt in manu ipſiꝰ
Juxta illud Sap̄. iij. Juſtorum aīe in manu dei
ſunt. ſcilicet caſtigantis ⁊ non tanget illos tor
R mentum mortis. Quartum eſt baculus ſuppor
tans. per hunc baculum intellige crucē domini
per quam tranſiuit iordanem preſentis morta=
litatis ⁊ penalitati. Juxta illđ. In baculo meo
tranſiui iordanem iſtum. Gen̄. xxxij. Mediāte
etiam iſto baculo debet anima fidelis ſuppor=
tari. ⁊ per tempeſtatem huius mundi ad celum
nauigare. quia crux chriſti eſt pons per quem
chriſtus tranſiuit. lectus in quo ipſe dormiuit.
ſcala per quam aſcendit. libra in qua redēptio
noſtra pependit. Primo quidem eſt pons per
quē chriſtus trāſiuit fluuiū mūdane vanitatis
ſup quē calcare debemus pedibꝰ affectiōis. vt
nos ſupportet fortiter a fluctibꝰ inūdantis pec
cati. Et ſicut quilibet cōtemnēs pontē pericli=
tatur ⁊ ſubmergitur. ita qui non ſupportatur a
cruce nec ei innitit̄ ſaluari nō poteſt. Quia di=
citur Sap̄. xiiij. Exiguo ligno credunt. i. cōmit
tunt hoīes animas ſuas ⁊ mare trāſeūtes ꝑ ra
tem liberati ſunt. Ideo dicit apl's. j. Corinth. j
Verbū crucis quidem ꝑeuntibus ſtulticia eſt.
his aūt qui ſalui fiūt. i. nobis chriſtianis virtꝰ
dei eſt. Vñ de cruce exponi poteſt Sap̄. x. Cū
aq̄ deleret terrā ſanauit iterū ſapiētia ꝑ ꝯtem=
ptibile lignum iuſtum gubernas. Eſt tamen no
tandum ꝙ crux chriſti materialis in qua pepē=
dit nō ſolum nos ſupportat per mare huiꝰ mū=
di. Sed etiā crux aut baculus penitentie que ē
crux ſpūalis. de qua dicit Maximꝰ in ſermōe
de martyribus. crux non ſolū intelligit̄ lignum
⁊ patibulum. Sed pie vite virtutiſq; ꝓpoſitum
Quoniam omnis chriſtiani vita qui ſcđm euā=
gelium vixerit crux ē atq; martyriū. iſte ē pons
penitentie qui nō eſt fixus ⁊ immobilis. Sed ē
pons qui leuat̄ de die ⁊ ſubtrahit̄ in nocte. ideo
qui voluerit ſup iſto ponte tranſire oportet ꝙ
veniat de die. Dies eſt vita noſtra. Nox aūt eſt
mors. Pons crucis penitentie eleuatur et ſub
trahit̄ a pedibus noſtris in morte. ideo hortat̄
ſapiens. Ecci. xvij. Ante mortē confitere dño.
a mortuo quaſi nihil perit confeſſio. Et iterum
Ecci. xvij. Ante obitum tuum operare iuſticiā
qm̄ nō eſt apud inferos cibum inuenire. Eſt eni
hoc figuratiue lignū quod dñs oſtendit. Moy
ſi Exod. xv. vbi legitur. Cum populus veniſſet
in maſphat. ⁊ inueniſſet aq̄s ita amaras ꝙ eas
nullo modo bibere potuerūt. clamauit Moy=
ſes ad dñm. qui oſtendit ei lignū qđ cū miſſum
fuiſſet in aquas dulcorate ſunt aque. atq; facte
potabiles. Iſto modo moralit̄ ſi quecūq; peni=
tentia in hac vita nobis amara videtur. imitta
tur lignum crucis. ⁊ recogitet̄ quid ibi paſſus
ſit chriſtꝰ. dulce fiet nobis quicquid ꝑ eo bibe=
mus. Ideo dicit Iſid. li. de. ſum. bo. Si paſſio
chriſti redemptoris ad memoriā reducat̄. nihil
eſt tam durum quod nō equo animo tolleretur
ꝑua eni videbunt̄ q̄ tolleramꝰ. Si recordemur
q̄d biberit ad patibulū q̄ nos inuitat ad celum
ille eni obꝓbria irriſiones cōtumelias alapas
ſputa flagella ſpineā coronā crucemq; ſuſtinu=
it. ⁊ nos miſeri ad noſtrā cōfuſionē vno ſermōe
fatigamur vno verbo deijcimur. Secūdo crux L
chriſti eſt lectus in quo chriſtus dormiuit. Qñ
eni dñs in meridie reclinat ſe ad dormiendū in
eſtate ſolēt feneſtre ſui thalami claudi. vt quie=
tius dormiat. Iſto modo qñ chriſtꝰ fatigatꝰ de
miſeria dormire volebat i lecto crucis feneſtre
mundi videbant̄ clauſe. quando facte ſunt tene
bre ſuper vniuerſam terram. Matth. xxvij. A
ſexta hora vſq; ad nonā horaꝫ. De hoc lectulo
habetur. ij. Paral. xxiiij. Occiderūt eū in lectu
lo ſuo ⁊ mortuus eſt. ibi fuerunt duo in lectulo
vno. Matth. xxiiij. Diuinitas vero ⁊ humani=
tas vna aſſumebat̄ ad penā. alia libera relinq̄=
bat̄. ſ. diuinitas. q̄ pati non potuit ⁊ bene pōt
crux chriſti vocari lectulꝰ. ⁊ nō cōplete lectus.
nā ita ſtrictꝰ fuit ⁊ breuis ꝙ nec habuit vbi ca=
put reclinaret. nec vbi genua potuit collocare
Unde de eo poteſt exponi illud Genef. xlix.

Finitis nãꝗꝫ mandatis quibꝰ filios inſtruebat
collegit pedes ſuos ſup lectulum ⁊ obijt. Hoc
fuit ferculũ qḋ fecit ſibi rex ſalomon de lignis
libani. Cañ. iij. Et dicit ferculum a fero fers. ⁊
non a ferculo eſcarꝫ. ⁊ eſt genus vehiculi quod
a vulgo lectica dicit in ſignũ ꝙ crux chriſti fe=
rat oẽs hoies ⁊ deuotos per mare huiꝰ mundi
ad portum ſalutis eterne. Tertio crux chriſti ẽ
ſcala per quã chriſtꝰ aſcendit. Aſcendit igit ſic
ionathas reptans manibus ⁊ pedibus. ad mõ=
tem vbi erat ſtatio philiſtinorum. j. Reg. xiiij.
Hec eſt ſcala quã vidit iacob in ſomnis cuiꝰ ca=
cumen attingebat celum. ⁊ angelos aſcendẽtes
⁊ deſcendentes ⁊ dñm innixũ ſcale. Geñ. xxviij
Hanc viſionẽ exponit glo. ſuper. c. firmiter. de
ſum. tri. ⁊ fi. ca. dicẽs. Crux chriſti ẽ ſcala. quã
chriſtus aſcenſurus in celum ſibi ⁊ ſuis ſeqẽtibꝰ
erexit. quã Jacob ſtantem ſup terrã ⁊ cacumen
eius tangens. celum in ſpiritu preuidit. Hanc
ſcalam angeli. id eſt. doctores et predicatores
aſcendunt. dum myſteriorũ eius ſublimia con=
templant deſcendũt aũt dum opa eiꝰ humilita
tis imitatione aſſumunt. vel dum ꝓ capacitate
auditorũ fidei efficaciã annũciant. hec Holcot
lectione. clxj. Sup iſtã ſcalã oportet aſcendere
ſi ad celũ venire volumꝰ. nec ad verã gloriã ali=
ter venire quis poteſt. Jdeo dicat quilibet cũ
aplo ad Gal. vj. Mihi aũt abſit gloriari niſi in
cruce dñi noſtri ieſu chriſti. Quarto lignũ cru=
cis eſt libra in qua redemptio noſtra pepẽdit.
Diuites ⁊ nobiles quãdo pecuniã ſoluunt ĩ ma
gna quãtitate non numerant ſed ponderãt ſeu
librant. Pauperes vero ſemp numerant tamẽ
cum vtrũꝗꝫ fiat de pecunia videlicet ꝙ ponde=
retur et numeretur. tunc poteſt omnino conſta
re de quantitate. nam poſſibile eſt ꝙ certus nu=
merus denariorum puto. xx. ſolidi ponderant
vnam libram. Et iterum poſſibile eſt ꝙ non de=
ficiant a libra in pondere ſed deficiant in nume
ro. Sed apud chriſtũ facta ẽ copioſa noſtra re
demptio. Noluit enim ſolummodo numerari.
Juxta illud pſ. xxj. Dinumerauerunt oĩa oſſa
mea. imo etiã voluit ponderari vt oñderet nob
illud Eccĩ. vj. Amico fideli nulla eſt compatio
⁊ non eſt digna ponderatio auri ⁊ argenti con=
tra bonitatẽ fidei illius. Ponebat eñi chriſtus
quaſi in vno pendiculo libre. ⁊ homo peccator
in alio. inuentũ ꝙ chriſtꝰ ſic ſufficientiſſime põ=
deroſum realiter deſcendit ad mediũ qḋ ẽ ſim=
pliciter deorſum. qñ anima cõiuncta diuinitati
deſcendit ad infernũ. qui eſt circa medium mũ=
di. ⁊ quãtũ ipſe deſcendit tantũ hoiem pctõrem
exaltauit. videlicet vſꝗꝫ ad celum. ⁊ ſic verifica
uit illud Ezech. xvij. Exaltaui lignum humile.
et humiliaui lignum ſublime. Ecce qualiter per
baculũ ſancte crucis que alio noie dicit pons
lectus. ſcala. ꝓuebit homo ad portum ſalutis
eterne. vel hec hic inſerta de ſancta cruce poſ=
ſunt de feſto ſancte crucis inuentionis predica
ri. quod interdum in hac hebdomada occurrit
¶ Quãtũ igit hõ debet habere vt poſſit vnicã M
ouiculam ſuam cuſtodire eſt cornu formidans
per qḋ ad pſens ſignificat illa turba horribilit
malis ſonans. Surgite mortui venite ad iudi=
cium que multum eſt anime deuote formidãda.
Quia talis formido cauſat ſibi de futuris pro=
uidentiã. vbi eñi preſumptuoſi ſuperbi ⁊ acci=
dioſi negligenter obmittunt procurare q̃ ſunt
ſaluti eorum neceſſaria. ibi virtuoſi formidãtes
prouident que oportet. Cuius ꝓbatio habetur
Joſue. ix. de gabonitis qui timẽtes a facie filio
rum iſrael cauteloſe preuenerũt eas. Et ne eos
occiderent iuramẽto ſtrinxerũt. ⁊ requiſiti de
fraude dixerũt. Timuimꝰ valde. ⁊ ꝓuidimꝰ ani
mabꝰ nr̃is terrore compulſi. Cõſimiliter ſci vi=
ri in pſenti vita multa cõſiderãt eis pericula fu
tura. ⁊ ideo cũ omni diligentia ſuis prouident
aiabꝰ quorũ vnus fuit btũs Gregꝰ. qui timens
diem iudicij ait in omel. Quid faciet ṽgula de=
ſerti cum concutiet cedrus paradiſi? Si iuſtus
vix ſaluabit iiuſtus vbi apparebit? Et Chryſ.
ſup Cor. ij. Hanc tubam formidat dicens. Ue
re vox magna vox tube terribilis cui oĩa obe=
diunt elementa q̃ petras ſcindet. infernos ape
riet. ⁊ portas ereas franget. vincula mortuorũ
dirũpet. ⁊ de ꝓfundo abyſſi aĩas liberatas cor=
poribus ſuis aſſignabit. hec ille. Alius fuit bea
tus Hieronymus ſup Matth. qui dicit. Quo=
tiens diem illũ conſidero. totiẽs toto corde cõ
tremiſco. ſiue eñi comedo ſiue bibo ſiue aliquid
aliud facio ſemp illa tuba videtur horribilis in
auribus meis ſonare. ſurgite mortui venite ad
iudicium. Alius fuit abbas Helias q̇ ait. Tres
res timeo. vna qñ aĩa egreſſura eſt de corpore
Alia quando ero occurſurus deo. Tertia quã=
do de me proferenda eſt ſententia. Et quia iſti
ſancti formidauerunt. ideo ſibi prouiderũt. qꝛ
dicit Epimedines. beata ciuitas q̃ in pace bel=
la timet. Narrat eñi Macrobius in ſaturnali=
bus de cõuiuio tertio. die fere in fine. Carnes
aprorũ delate ĩ lumine lune cõtrahũt ex nimio
humore putrefactionẽ. ita ꝙ nihil valẽt ad eſũ
humanum. Cum ergo venatores quidam iſtud
perpendiſſent. nec poſſent de ſiluis ad ciuitatẽ
per diem apros omnes transferre. vnus prudẽ
tior ceteris indixit eis. ꝙ carnes illas in mltis
partibus acutis ⁊ eneis clauis configerent. in=
fixo ergo vnicuiꝗꝫ pti clauo eneo vel ſtilo eneo
detulerunt illas partes in lumine lune ſiue q̃=
cunꝗꝫ carnium iactura. Moraliter lumẽ lune

eſt gloria vana mundi. in qua ſi nimis conuerſantur homines ꝓpter nimiũ humorem delitiarum putreſcunt. Iuxta illud pſ̃. xxxvij. Putruerũt ⁊ corrupte facte ſunt cicatrices mee a facie inſipiẽtie mee. Unde remediũ ſpũale contra illud eſt timor futuri iudicij. quo hõ cõfigit trepitando vel crebre meditando cor ſuũ ſm illud pſ̃. cxviij. Cõfige timore tuo carnes meas a iudicijs eni tuis timui. Dic̃ eni ſoli. i li. ð mi. mundi. c. xj. Metus aliqñ incitamentuʒ vocis eſt. quia non ſolum acuit. ſed ſi nunꝙ fuerit extorquetur. ⁊ hoc ꝓbat ꝑ exemplũ dicẽs. Deniqꝫ cum olympiade octaua ⁊ quinq̃ſenia victor cyrus intraſſet ſardis aſie opidum vbi tunc creſus latebat achis filiꝰ regis mutus ad illud vſqꝫ tempus in vocẽ vi eripuit timoris. exclamaſſe enim dicitur. Parce patri meo cyre. ⁊ hoiem te diſce. Sic peccator ſaltem motu iudicij diuini ſi mutus fuerit in vocem cõfeſſionis erumpit Iuxta illud Thob. xiij. Cum timore ⁊ tremore confitemini illi. regemqꝫ ſeculorum exaltate in operibus veſtris. Sextũ ⁊ vltimũ eſt fiſtula letificans. ⁊ per hanc ſignificatur ſpes. que cõtra timorem ⁊ deſperationem erigit ⁊ letificat circa qð nota. Spem noſtram tribus temporibus ꝑcipue colligere debemꝰ. Primo iminẽte tempeſtate temporalis tribulationis. vbi ſperare debemus diuinã miſericordiaʒ facilime affuturam. Iuxta illud pſ̃. xc. Cum ipſo ſum in tribulatione. Sup quo dicit Berñ. Quãtũcũqꝫ ſeuiat tribulatio. non putes te derelictum. Sed memineris ſcriptũ. Cum ipſo ſum in tribulatione. Exemplũ ad hoc in vita bti Martini. q̃ cuʒ intͤ alpes incidiſſet in latrones. ⁊ vnus eum ferire minabatͣ. aliter ictum ferientis cõtinuit ⁊ cũ poſtea latrones quererẽt an timeret. dixit ſe nũꝙ ita ſecurum fuiſſe. quia ſciebat miſericordẽ deũ maxime in temptationibꝰ affuturũ. Et nota ꝙ ſumma cautela antiquorum militum fuit oia q̃ videbantur aduerſa et terribilia ⁊ bone ſpei cõtraria ad cõfidentiã interꝑtari. ſicut narrat ſextus iuliꝰ ſtratograton. li. j. ca. j. Cipio africanus ex italia in africam exercitũ cũ traduxiſſet ⁊ ipſe de naui deberet deſcẽdere cecidit ad terram. conſiderantes ergo milites attonitꝰ de caſu ipſum caſum materiam ſpei fecit. Audite inquit milites africã oppreſſi. Cõſili modo gayꝰ ceſar cũ nauem aſcẽdere deberet cecidit ad terram ⁊ militibꝰ ꝯſternatis dixit. Teneo te terra mater q̃ſi diceret. nõ ſic recedo q̃n ad te redibo Item ſtratoꝛnius dux quidã militũ cũ equitum ſcuta equorũqꝫ pectora cruenta ſubito ꝓdigio apparuiſſent. ⁊ milites inde cõſternarentur dixit. victoria nobis pretenditͣ. iſte eni ꝑtes nõ ꝓ prio. ſed hoſtili cruore ſolent aſpergi. Item gemandus thebanus cuʒ fax de celo fuiſſet nocte delapſa. et eos q̃ aduerterent terruiſſent metũ conceptum fugauit. ſic lumina ſua minime oſtẽdunt. q. d. dij nobis mittunt lumen. vt nos iuuent. Iſto modo viri iuſti omnia terribilia q̃ nobis accidunt. vel malarum perſecutiõe ſeu mũdanorũ mutatione. vel corꝑis infirmitate ſꝑ interꝑtantͣ ad bonum. Et quãto maior materia timoris incutitur. tanto feruentius ſpes eoꝝ erigitur. Iuxta illud Iob. xiij. Etiam ſi occiderit me ſperabo in eũ. Scðo ſperare debemꝰ ꝯfidẽter accidente neceſſitate corꝑalis diſſolutiõis. Iuxta illud Prouerb. xiiij. Sperat iuſtꝰ ĩ morte ſua. Sicut docet Ariſto. li. de pomo ⁊ morte Non eſt phi timere mortem ſed magis gaudere et bone ſpei eſſe imminẽte morte. Et hec diſcipulis ſuis declarauit moriturus ꝑ duas rationes. Primo creditis ĩquit phiam verã ꝙ differentia eſt inter hoiem ⁊ beſtiam. ⁊ qui inq̃rit veritatem ⁊ rectitudinem meretur gradus altiſſimos. Credimus inquiunt. Tunc ille. bonũ ergo quod ꝓuenit homini ex ſciẽtijs illis. aut ꝓuenit ei in hoc ſeculo in quo ſumus. aut in alio futuro. Sed ſi dicitis in hoc ſeculo in quo ſumus ergo gradus cõuenientes ſcientie non dediſtis Nã plures homines ĩſipiẽtes qui nõ cognouerunt creatorẽ ſuũ. finierũt dies ſuos ĩ bono. et annos ſuos in deſiderijs eorũ. Et plures ſapientes qui nõ cognouerunt creatorẽ ſuũ habent ꝑuationem boni ⁊ pacis. Ex quo patet ꝙ bonũ expectatũ a phis non euenit ante mortẽ. Quare ergo mortem timemus que via eſt ⁊ inceſſus anime ad illud quod maxime concupiuit. Secundo idem ſic perſuaſit. quero inquit a vobis vtrũ mors ſit aliquid aliud ꝙ receſſus anime a corpe. Rñderũt ꝙ non. Corpꝰ inquit nihil audit nec videt niſi per animã. Sed cõſentit delectationibus ⁊ eſt contrariũ appetitui anime in eo ꝙ vult aſcendere ad gradꝰ bonos ⁊ rectos. Quare ergo doletis ſi aĩa recedit ab eo. qð eſt contrarium ſue dilectioni ⁊ ꝑfectioni ⁊ ſuo deſiderio. Et ideo cum facies Ariſto. eſſet clara et iocunda. dixit eis. ne cogitetis in cordibꝰ vr̃is ꝙ ego letor eo ꝙ ſperem euadere de infirmitate mea. Quoniã ſcio me nunc moriturum. ⁊ niſi eſſet hoc pomum qð in manu mea teneo. cuius odor me confortat ⁊ aliquantulum ꝓlongat vitam meam. iam expiraſſem. Sed anima ſenſibilis in q̃ cõmunicamꝰ cũ beſtijs fouetͣ odore bono. ⁊ ego letor. ꝙ recedo de hoc ſeculo. quod ẽ compoſitum ex contrarijs. q2 quodlibet q̃tuor elementoꝝ eſt contrariũ alteri. vnde quõ poſſʒ ſtare aut diu ꝓrogari corpus ex his cõpoſitũ. Tandem cadente pomo de manu mortuus eſt. ꝓ quo phi orauerunt. ille qui ſuſcipit animas

philoſophorum ſuſcipiat animaꝫ tuam. Tertio
maxime ſperare debemꝰ ſupueniēte pplexitate
criminalis deſperationis. Quia dicit Sapiens
Eccī. ij. Scito quia nullus ſperauit in dn̄o. ⁊ cō
fuſus eſt. Sicut enī infirmis multū confert. ꝙ
ſint bone ſpei. ita peccatoribꝰ ſm̄ illud metricū
Speret ꝗ metuit morituros. viuere vidi. Spe
duci victuros. ſpe moriente mori. Unde in quo
dam ſermone. Tu es domine ſpes mea. ꝗcquid
agendum quicqͥd declinandum. quicqͥd tollerā
dum. quicquid operandū. Tu es dn̄e ſpes mea
hec vna omnium mihi ꝓmiſſionū cauſa. hec to⸗
ta ratio expectationis mee qui pretendit alterius
meritū ſuſcipe. ſuſtinere ſe iactat pondus diei
⁊ eſtus ſolis ieiunare in ſabbato. Dicat poſtre⸗
mo non ſum ſicut ceteri hominum. Mihi auteꝫ
adherere deo bonum eſt. et ponere in domino
deo meo ſpem meā. Et infra. Si mihi premia ꝓ
mittunť. ꝑ te obtinēda ſperabo. Si ſurgunt ad
uerſum me prelia. ſi ſeuiat mundꝰ ſi fremat ma
lignus. ſi caro aduerſus ſpm̄ cōcupiſcat ī te ſpe
rabo. in pš. iiij. Tu domine ſingulariter in ſpe
conſtituiſti me. ⁊ hoc quo ad primum.

Quantū ad ſcd̄m principale tangiť mercē⸗
nariorum cupiditas. cum dicit. Mercen
narius fugit ⁊c̄. Pro quo nota ꝙ mercennario
rum cupiditas multum eſt nociua eccleſie dei.
Quia dicit quidā ſapiēs. nullū vitiū ē deterius
auaricia in principibus ⁊ rem publicā regētibꝰ
ideo ad deteſtationē huiꝰ pcti facit ꝑmo male⸗
dictio. quam ſcriptura ꝑdicit his ꝗ ſunt ī pctō
iſto. Prima ſcriptura ponitur Eccī. ij. vbi dicit
Sapiens. Ue peccatori ingredienti terrā dua⸗
bus vijs. vbi dicit glo. duabꝰ vijs ingrediť ꝗ in
eccleſia vult ſeruire deo ⁊ mām̄one. qḋ tamen ē
impoſſibile. Iuxta illud Matth. vj. Nemo pōt
duobus dominis ſeruire. Qḋ exponit infra nō
poteſtis deo ſeruire ⁊ mām̄one. Scd̄o maledi⸗
ctio ponitur in Ezech. xxxiiij. Ue paſtoribꝰ iſrł
qui paſcebant ſeipſos. ⁊ ſubdit. lac comedebatī
⁊ lanis cooperiebamini. gregem aūt meuꝫ non
paſcebatis. Tertio maledictio ponitur Hiere.
xxiij. Ue paſtoribus qui diſpergunt ⁊ lacerant
gregem paſcue mee. Et iteruꝫ hec dicit dominꝰ
ad paſtores. ꝗ paſcunt populū meū vos diſper
didiſtis gregē meum. ⁊ eieciſtis eos ⁊ nō viſita
ſtis eos. ego ergo viſitabo ſuper vos maliciaꝫ
ſtudiorū veſtrorū. ⁊ loquiť ad litterā de ꝑlatis
tā ſpūalibus ꝙ ſecularibꝰ. ꝗ licꝫ noīe ſunt pa⸗
ſtores. ſunt tn̄ actione mercēnarij ⁊ gregis dn̄i
deuaſtatores. Nam adeo rapiunt bona ab eis
ꝙ eis non valent vlterius cōmorari. ſi ꝙ de ne
ceſſitate pauptatis coguntť terras et ciuitates
querere alienas. Et talibꝰ ꝑlatis imo veriꝰ mer
cennarijs dicit dn̄s. ve qui diſpergunt. Secun

do facit ad deteſtationem huiꝰ peccati pena ꝗ
puniuit deus tales. figuram huius peccati ha⸗
bes Leuiť. x. vbi legitur. Cum dominus miſiſ⸗
ſet ignem celeſtem. in quo ſoli ſacerdotes offer
rent Nadab ⁊ abyu filij aaron acceptis turibu⸗
lis impoſuerunt ignem. ⁊ incenſum deſuper of⸗
ferentes coram domino ignem alienum. Egreſ⸗
ſuſqꝫ ignis a domino deuorauit eos. et mortui
ſunt corā dn̄o. glo. ignis de celo miſſus ſignifi⸗
cat dei amorem. Ex quo pure offerre debent ſa⸗
cerdotes gregem ex vera dilectione diligentes
Sed ignis alienus eſt ignis ambitionis ⁊ cupi
ditatis quo ardent mercennarij. ⁊ alij mali re⸗
ctores eccleſiarū ⁊ terrarū. Et hunc ignē accē
dit diabolus in cordibus ipſorum. Quia dicit
Bern̄. habet aduerſarius noſter vtpote peruer
ſus diuerſorum operum emulator ignem ambi
tionis quē ſaluator nō in nobis accendere. ſꝫ
extinguere venit. Si quis enim alienum ignem
ī diuino ꝑſumpſerit offerre ſacrificio morietur
iniquitate ſua. etiā ſi patrē habeat aaron. Ter⸗
tio facit ad deteſtationē huiꝰ pctī młtiplex ma⸗
lum qḋ facit talis mercēnariꝰ eccleſie. Primuꝫ
ꝙ oculū intentiōis ledit in eis. Nā Matth. vj.
diciť. Lucerna corpis tui ē oculꝰ tuꝰ. Si oculꝰ
tuꝰ ſimplex fuerit totū corpꝰ tuū lucidum erit.
Si oculus tuus fuerit nequā totū corpꝰ tuum
tenebroſum erit. Moraliter. per lucernam re⸗
ctor eccleſie intelligitur. cuiꝰ oculꝰ ītentio que
tūc ſimplex ē qn̄ ſola eterna petit ī eccleſia. ⁊ ſa
lutem ſubditorum dicens cum pš. xxvj. Unam
petij a domino hanc requiram vt inhabitem in
domo domini oībus diebus vite mee. Et Mat.
vj. dicit eis dominus. Primuꝫ querite regnum
dei. ⁊ hec oīa ſcꝫ neceſſaria adijcientur vobis.
Et apłus ad Coł. iij. Que ſurſuꝫ ſunt ſapite nō
que ſuper terram. ⁊ cum hoc faciunt totuꝫ cor⸗
pus. i. tota congeries operū lucida erit. Si au⸗
tem intentio eſt mala. conſequēter oīa que in ec
cleſia facit mala ſunt. Scd̄m malū eſt quod fa⸗
cit eos chriſtū amittere. Qḋ figuratū eſt Geñ.
xxxj. vbi legiť. Qḋ cuꝫ laban miſiſſet ad oues
tondendas quas filij ſui cuſtodiebant. que di⸗
ſtabant ab eo itinere triū dierū. interim fugit ia
cob ab eo. Sic dū mercēnarij tonſionibꝰ ouiuꝫ
⁊ gregis intendunt. chriſtꝰ qui eſt verꝰ iacob vi
delicet omnium vitiorum ſupplantator recedit
ab eis. Similiter iudas cum aſcendit ad tonſu
ras ouium inceſtum cōmiſit cum thamar Geñ.
xxxviij. Sic prelati qui nō querūt niſi tondere
vel mulgere in eccłeſiia ſepe a deo deſeruntur
⁊ inceſtū cōmittūt ꝓprias filias corrumpendo
Et iudei in tonſione ouiū ſolēnizabāt in quo fi⸗
guratum eſt gaudiū qḋ haberēt mercēnarij in
eccłia dei. de comodo tꝑali. de ꝗbus Zach. xj.

Paſce pecora occiſiõis que qui poſſideraut oc
cidebant. ⁊ non dolebant ⁊ venundabant eam
dicentes. benedictus deꝰ diuites facti ſumus.
Hec ſunt verba chriſti ad veruȝ paſtorē. quē
dñs monet ad reſidentiam vt ꝑ ſe paſcat gregē
ſibi cõmiſſum quē mercennariꝰ negligendo oc=
cidit. cum dicit. Paſce. ſcȝ tu paſtor meus verꝰ
pecora occiſionis. que q̇ poſſiderant. ſ. mercen
narius occidebant ⁊c̄. Tertiū malū. quia illud
peccatū facit eccleſiā cū diabolo inire fedꝰ igno
minioſuȝ. d̓ quo. j. Reg̃. xj. ꝙ naas ammonites
dixit viris Jabel Galaad. in hoc feriā fedꝰ vo=
biſcum. vt eruam omniū veſtꝛ̄ oculos dextros
Naas interpretatur ſerpēs. ⁊ ſignificat diabo=
lum ſerpentem antiquum Geñ. iij. Serpēs erat
callidior cunctis animantibus. hic facit pactū
cum mercennarijs eruēs oculos eorū dextros
per quos ſignificatur intentio recta. vt videli=
cet non habeant intentionem rectam eccleſias
acceptando vel etiam conueniendi. Sed ſolum
pecuniā cõgregandi. ⁊ bene viuendi. qḋ ſignifi=
catur ꝑ ſiniſtrū oculū ⁊ ſic cõſtat ꝙ tales iepti
ſunt ad bellum ſpirituale. quod fit contra pec=
cata. quia vt frequēter tales malicioſi ſunt pro
pter quod chriſtus voluit eſſe contemptores
tpaliū rectores eccl̄ie ſue ⁊ nõ amatores. qꝛ p̄=
uidebat ꝙ amatores tpaliū auferrēt ei eccleſi=
as ſi ſpūalibꝰ officijs lucra tpalia cõnecterent
Quartū malum eſt ariditas brachij dextri. de
quo Zach. xj. O paſtor ⁊ idolum derelinquens
gregem. gladius ſuper brachium eius. ⁊ ſuper
oculum dextrum eius. brachium eius ariditate
ſiccabitur. ⁊ oculus eius dexter tenebreſcens
p obſcurabitur. Quarto facit ad deteſtationem
huius peccati. multiplex maluȝ quod prouenit
gregi. Primum eſt ouium dimiſſio. de quo dicit
dominus hic. Mercennarius qui nõ eſt paſtor
cuiꝰ non ſunt oues ꝓprie vidit lupum veniētē
⁊ fugit. ⁊ lupus rapit ⁊ diſpergit oues. lupꝰ di=
citur diabolus vel ꝑſecutor violentꝰ. ⁊ dum ta
les lupi querunt oues chriſti ad diſſipandū fu=
git mercennarius. quia non ꝑtinet ad eū de oui
bus. Sed verus paſtor fugere nõ debet. Quia
dicit btūs Gregꝰ. vij. q. j. aduerſitas. §. cū vo.
cū vo nõ p̄latorū tantū. ſȝ totiꝰ ſalus eccl̄ie q̄ri
tur fides impugnatur eſt neceſſe vt ſe ex aduer=
ſo accedāt. ⁊ in die belli ſeipſos vt murū oppo=
nant ꝓ domo dei animas ſuas ponant ꝓ ouibꝰ
ſuis. Sȝ. d. nunqḋ põt ex aliqua cauſa p̄latꝰ vel
etiā mercennarius fugere? Ad hoc rñdet̃ ꝙ p̄n=
cipaliter ꝓpter duas cauſas. Primo cuȝ oues
in lupos conuertunt̃. de hoc dicit Inno. tertiꝰ
extra de renun. niſi cū pridem. §. ꝓpter malici=
am aūt. nõ inq̇t ꝓ qualibet culpa paſtor debet
gregem deſerere ne mercēnario competur qui
⁊ vidit lupum venienteȝ ⁊ dimittit oues ⁊ fugit
Sed de ſuꝑioris licentia tunc demuȝ poteſt in=
de non tam timide q̄ ꝓuide declinare cū oues
conuertuntur in lupos ⁊ qui debuerant humili
ter obedire iam irreuocabiliter contradicunt.
Scḋa cauſa cum prelati ſpecialiter requirunt̃
de hoc dicit Greg. ⁊ habet̃. vij. q. j. c. aduerſi=
tas. hoc inquit ſeruandū. glo. ꝙ p̄latus mane=
at cum ſubditis ſuis qñ inter ſubditos aliqui in
ueniunt̃ quibus prelatorum vita proficiat. quā
do nec prelatꝰ ſpecialiter queritur. qñ nec ꝑ ali
os tuta poteſt eſſe ſalus eccleſie. Qñ aūt ſpecia
liter queritur fugiat exemplo chriſti. qui a facie
herodis fugit in egyptum. Et iterū dicit fugiat
miniſter chriſti ſic̄ chriſtꝰ in egyptū fugit. Fugi=
at dū ſpecialiter querit̃ dum per alios firma ē
ſalus eccl̄ie. hec ille. Et illud qḋ dicit̃ de p̄lato.
intelligi debet de mercennario. Scḋm malū ꝙ
ꝓuenit de mercennarijs ē ouiū diſꝑſio. de hoc
dicit Euſebius in epiſtola ad damaſum ex ver=
bis ſc̄i Hiero. Heu ꝙ ſunt hodie in eccleſia non
paſtores. ſed mercennarij ad quos nihil perti=
net de ouibus ieſu chriſti. Quinimo vt vera di=
cam ipſi met ſunt lupi rapaces qui ⁊ oues diſꝑ=
gunt ⁊ rapiunt. Certe nihil peius nihil abomi=
nabilius q̄ cuȝ ille qui cuſtodire debet diſſipat
⁊ ſubdit. Heu quot ſunt hodie ī aliq̄bꝰ eccleſijs
non ſimiles paſtoribus. ſed deſtructoribꝰ quo=
rum pars non eſt minor factum ē vt ſubſtātias
hominū ⁊ labores tanq̄ infernus īſaturabilis
deglutiant ⁊ non ſolum eos a peccatis nõ emē=
dant. ſȝ ⁊ ipſimet in ſui negligentia vel ſuis peſ=
ſimis miniſtris vel nephandis contrahant ad
illicita. Ita quidē ſi deꝰ tales impune relinque=
ret. non eſſet amplius deus. Tertium malū eſt
ouium deuiatio de qua loquens Augꝰ. dic̄. Si
ouis eius deuiat non reuocat. Si infirmat̃ non
medetur. Si deuoratur nõ lachrymatur. Si fu=
giunt tēpalia que ipſe amat. fugit ip̄e animas
quas amare diſſimulauit. De hoc prophetauit
Iſa. j. Derelinquetur filia ſion ſicut vmbracu=
lum in vinea. et ſicut tugurium in cucumerario
in vmbraculo nullus habitat. niſi q̄ diu ſunt ra
cemi. nec in domunculo horti. niſi q̄ diu ſūt ibi
fructus. Et hec dicta de malis mercēnarijs ſuf
ficiant. Moraliter etiam ſancti viri aſſimilantur
mercēnarijs ꝓpter quattuor. Primo ratiõe tem Q
poris. qꝛ p̄ſens tempꝰ cito finiri exoptat vt ad
eterne vite p̄mia ꝑueniant. ſicut mercēnarij pre
ſtolantur finem diei. vt labor ceſſat ⁊ recipiant
p̄miū laboris ⁊ opis ſui. de quolibet exponit̃ il
lud Iob. xiiij. Sicut mercēnarij dies eius. Su=
per quo dicit Gregꝰ. Dies ſuos mercēnariꝰ ci=
tius euolare exoptat. vt ad laboris ſui p̄mium
vel traditioneȝ perueniat. Dies itaq̄ȝ hominis

recte diebus mercedis comparantur. qꝛ p̄ſentē
vitam non patriam. militiam non palmam de-
putant. ⁊ eo ſe longius a premio conſpicit. quo
tardius ad finem venit. Secũdo rõne laboris.
Nam ſicut dicit Gregꝰ. Mercennarius in alie
nis laboribus exudat. ſed tñ ꝓpriũ premiũ ſpe-
rat. Oẽs ergo qui ſpe celeſtiũ prediti exercita-
tione vite p̄ntis actiue alieno laboramus. Naꝫ
⁊ reprobis ſeruire cogimur in mundo. ⁊ q̄ mun
di ſunt reddere coartamur. Sꝫ tñ p̄mia noſtra
ꝑcipimꝰ ⁊ ꝑuenimꝰ ad ꝓpria. q̄ pure ãministra
mus aliena. Tertio rõne operis. Nã dic̄ Gregꝰ.
Mercennarius ſollicite curat iſpicere. ne vnq̄
dies vacuus labatur ab oꝑe. ⁊ expectat finem
operis. ne inanis veniat ad remunerationem.
In laboris nanq̄ ſtudio conſpicit quid perci-
pere tempe remunerationis poſſit. Nam cum
opꝰ creſcit p̄mij fiducia ꝓficit. Cum enim opus
torpuerit ſpes in remuneratione laceſcit. ⁊ ele-
ctus quiſq̄ vitam ſuam quaſi mercennarij dies
reputet. ⁊ tanto fidentius ſpe reddit ad p̄mium
quãto robuſtius ꝑducit ad laboris incrementũ
Quarto rõne mercedis. qꝛ cõſideratio merce-
dis homini mercẽnario alleuiat pondꝰ laboris
Et ſimiliter bonis hominibus ꝯſideratio p̄mij
minuit laborẽ exercitij. Unde Gregꝰ dic̄. Mer
cennariꝰ cũ facienda opera conſpicit mente ꝓ-
tinus ex longanimitate ⁊ pondere laboris ad-
ducit. Cũ ergo ſalus animũ vel mentẽ ad conſi
derandum p̄miuꝫ reuocat vigorem mox animi
ad exercitiuꝫ laboris adijcit ⁊ reformat. Et qđ
graue ꝑpendit ex oꝑe. leue eſtimat ex remune-
ratione. Sic quicunq̄ mundi huiꝰ aduerſa pa-
tiuntur. cũ contumelias rerũ damnaq̄ crucia
tus corporis tollerantes ſe grauari quibꝰ exer
centur penſant. Sed cũ mentis oculũ ad eter-
ne patrie conſiderationẽ tendunt. ex cõſidera-
tione p̄mij. q̄ ſit leue quod patiuntur inueniunt
hec Gregꝰ. Iſti ergo mercennarij viri ſci vidẽt
oculis interioribꝰ quotidie lupũ diabolũ veni-
nientem ad ſe temptãdos. ⁊ per temptationem
ad peccata inſtigãdos. Sic temptauit Iob ſan
ctũ Iob. j. ideo fugiũt ex hoc mũdo in quo po-
ſuit varia retia temptationũ ſic̄ vidit btũs An-
tonius. ⁊ dimittũt interdũ oues chriſtianas ſi-
bi cõmiſſas. ⁊ vadunt ad loca clauſtralia tutio
ra exemplo Loth qui fugit de ſodomis in mon-
tem vt ſe ſaluaret ibi. Geñ. xix. Quantũ ad ter-
Tciũ pͥncipale
tium in hoc euangelio ponitur ouiũ diuerſitas
cum dicit. dñs cognoſco oues meas. ⁊ iterum
oues mee vocẽ meã audiunt. Et ibi. Alias oues
habeo. Pro quo notandũ. beatus Augꝰ. ſcri-
bens ad Donatũ p̄ſbyterũ. et ponitur. xxiij. q.
iij. c. diſplicet. dicit. Oues chriſti dicunt omnes
chriſtiani. ⁊ ſunt principaliter duplices boni et
mali. Quia dic̄ Pe. de creſ. li. ix. Oues ſunt du
plices bone aut ſane. male aut infirme. bonitas
earũ cognoſcitur ex tribꝰ. Primo ab etate ſi ne
q̄ vetule ſunt. neq̄ in re agni. Secũdo a forma
naꝫ ouem oportet eſſe amplam cui lana mlta ſit
⁊ mollis. pilis altis. ⁊ denſis. in toto corpo. et
maxie circa ceruicẽ. Tertio a ꝓgenie ſi agnos
ſolent ꝓcreare formoſos. Econuerſo aũt ouis
cognoſcitur mala. Sanitas aũt ⁊ infirmitas ea
rum etiaꝫ cognoſcitur ex tribus. Primo ſi ape
rientur earũ oculi ⁊ bene ſunt rubicundi ⁊ ſub-
tiles ſunt ſane. Si v̊o albi ⁊ groſſi ſunt infirme
Secundo ſi capite i pelle colli ⁊ ante tracte vix
trahi poſſunt. ſunt ſane. ſi facile ſunt infirme.
Sed tertio ſi audacter vadunt per viaꝫ ſunt ſa-
ne. ſi moleſto capite ſunt egre. Sic moralit̄ bo-
nitas chriſti ouiũ ſpecialiter conſiſtit in tribus
Primo in etate mediocri. Nã in infantia q̄ du-
rat vſq̄ ad. vij. annum non poteſt bonitas ho-
minis ꝑpendi. Sic nec bene i puericia. Sꝫ fm
naturales ſi hõ nõ eſt gratus in anno. x. velox
in. xx. fortis. xxx. Sapiẽs in. xl. diues in quin-
quageſimo. ⁊ ſanctus in. lx. amodo non fit qꝛ i
ſenectute vix poteſt fieri ſanctus vel bonus. qꝛ
omne peccatum incurabilius eſt in ſene q̄ͣ in iu
uene. Querit eñi Ariſto. i ꝓble. ꝑte. j. c. xxviij.
ꝓpter quid in hyeme pauciores ſunt egritudi-
nes q̄ͣ in eſtate. ſed mortifere magis in hyeme.
⁊ rñdet q̄ in eſtate parua q̄dẽ occaſione fiunt
egritudines. in hyeme v̊o nõ. qꝛ parue occaſio
nes citius digerunt̄ in hyeme. vnde illa que fi-
unt a maiori occaſione merito peiora ſunt. et
merito deſtructiua. hm̄oi aũt ſunt infirmitates
que in hyeme eueniunt. Et hypocras i ampho-
riſmis ſuis. Senes inquit iuuenibꝰ minus egro
tant. cunq̄ in eis crebriꝰ egritudines fiunt mul
totiens moriuntur. Moralr̄ ſicut corpalis ſani
tas eſt equalitas humorũ. ita ſanitas ſpũalis ẽ
tempantia paſſionum. et diſtemperantia coruꝫ
infirmitas eſt ſpũalis. Eſtas vero eſt iuuentus
hyems vero ſenectus. vnde verũ eſt q̄ plures
⁊ frequẽtiores accidunt ſpũales infirmitates i
iuuene q̄ͣ in ſene. Quia dicit Sidoniꝰ in epl̄ari.
In periculoſis ſemp ipſa adoleſcentia caſibus
v̊ſat̄. Nũc eñi fluctuando diuerſimode ꝑiclita
tur nunc cumulando ad vanitates innumeras
incitat̄. Et ratio eſt qꝛ multo plures ſunt occa-
ſiones. tam ex complexione calida q̄ͣ ex iuueni
li inexpientia. Sed certe iſte ſpũales infirmita
tes ſunt multo curabiliores in iuuenibꝰ q̄ͣ ſunt
in ſenibus quia ſi accidant in ſenibus vix curãt
Exemplũ de ſalomone. iij. Reg̃. xj. Qui cũ eẽt
ſenex depꝛauatũ eſt cor eiꝰ ꝑ mulieres vt ſeq̄re
tur deos alienos. Sed an curatꝰ eſt ab hac ſpi-
rituali īfirmitate neſcit̄. deꝰ ſcit. dicũt tñ hebrei

ſup illud.j.Paral.xvij. dixit dñs de ſalomone
ad dauid. Suſcitabo ſemē tuū poſt te. ꝛ firma=
mabo regnū eius.ipſe edificabit domū nomini
meo.ꝛ ſtabiliam thronū ei⁹ vſqꝫ in ſempiternuꝫ
ꝛ ego ero illi in patrem.ꝛ ipſe erit mihi in filiuꝫ
qui ſi impie aliquid geſſerit arguam eum in v͛ga
virorū ꝛ in plagis filiorum hominū.miſericor=
diam aūt meam nō auferam ab eo. Sup illō di
cunt licet ſalomon peccauerit grauiter tamē in
fine penituit.ꝛ ſic ſaluatus eſt.ꝛ hoc etiam po=
nit quedam glo.hebraica ſup eccleſiaſticū.c.ij.
Sed hoc quidā catholici nō admittūt dicētes
Si vere penituiſſet cum eſſet rex valde potens
cui nullus de populo auſus fuiſſet contradice=
re templa idolorum que edificauerat vtiqꝫ de=
ſtruxiſſet ꝙ non fecit.qꝛ ſteterūt vſqꝫ ad temp⁹
ioſie regi.q̄ ea p̄mo deſtruxit.vt.iiij.Reg.xxiij
Et qñ dicunt hebrei ꝙ miſericordia non erit ab
eo auferenda.rñdent illi ꝙ ex hoc loco nō pōt
efficaciter argui de miſericordia circa eum.niſi
quātū ad temporale regnū qđ non ab eo nec a
filijs eius totaliter ablatuꝫ fuit a ſaule. Ego tñ
de hoc nihil certum ab eccleſia expſſuꝫ inuenio.
ideo iudicio dei omnipotentis cōmitto ꝛ relin=
quo. Tales fuerunt ꝛ illi ſenes de quib⁹ dicitur
Dañ.xiij.c. Quod egreſſa eſt iniquitas a ſenio
ribus iudicibus qui videbant̄ regere populum
ideo in peccatis ſuis occiſi ſunt. Quia tales in=
firmitates ſpūales in ſenib⁹ ex magna malicia
ꝓcedunt.ꝛ ideo dic̄ Holcot.lec.lxxvij. Nō ha=
bit⁹ bene viuendi acquirend⁹ eſt in iuuentute ſi
homo velit ſancte viuere in ſeuectute.nec aliq̈s
de etate nimis ꝯfidat.quia q̄dā qui in iuuentu=
te euaſerunt. in ſenectute turpiter ceciderunt.
Sicut ille de quo legitur ꝙ.lx.ānis virgo vixe=
rat.ꝛ in ſexageſimo anno corruptus obijt in ip
ſo anno. Ideo ſignanter orat cum pš.lxx.ne ꝓ
ijcias me in tempore ſenectutis.ꝛ iterū. Cū de
fecerit v͛tus mea.ne derelinquas me. Sed cir=
ca hoc oritur dubitatio.vtrū malus ſenex poſ=
ſit in hora mortis vtiliter penitere.hāc queſtio
nem mouet Holcot.vbi ſupra.ꝛ rñdet videt̄ ꝙ
nō. Qis eni qui vere penitet dimittit pctā. Sꝫ
ipſe a peccatis dimittit̄.ergo non vere penitet.
minor patet per Aug̃.in ſer.de pnia. ꝛ allegat̄
iiij.ſentētiarū di.xx.c.j. Si vis agere pniam.
qñ peccare nō potes.pctā tua te dimittūt.non
tu illa.p̄terea de nullo vtiliter penitente eſt du=
bitandū qn ſaluabitur. Sed de penitente in ex=
tremis dubitat Aug⁹.in p̄dicto ſermōe.loquēs
de tali. Si exierit ſecurus hinc.neſcio.pniam
dare poſſumus.nō ſecuritatē.nō dico dānabit̄.
ſed nec dico ſaluabit̄. Preterea null⁹ q̄ penitet
timore ꝛ neceſſitate ductus.penitet vtiliter. Sꝫ
talis videt̄ ſic penitere. Vñ Aug⁹. Nemo expe=
ctet neceſſitateꝫ.qñ iā peccare nō pōt. Arbitrij
eni libertatem querit deus.nō neceſſitatē.ergo
talis nō penitet vtiliter.p̄terea nullus vere pe=
nitet niſi cū intentione ſatiſfaciēdi. Sed talis q̄
ſcit ſe moriturū ſcit ꝙ nō pōt ſatiſfacere. g̃ hoc
nō ꝓponit ꝛ ſic inutilit̄ penitet. Ad hoc ꝓpoſi=
tum ꝙ̄ diu manet peccādi ptās manet ī hoīe po
teſtas penitendi. Sꝫ ptās peccādi manet ī ho=
mine vſqꝫ ad mortē.ꝙ diu ē liberi arbitrij.g̃ ꝛc̄
Et latro ī fine penituit ꝛ miam inuenit.ideo ad
queſtionē rñdendū ꝙ ad pniam vtilem duo fa=
ciūt. dolor de pctis p̄teritis.ꝛ ꝓpoſitū cauēdi
de futuris. Et quia quilibet vſum rōnis habenſ
quātūcūqꝫ peccauerit.ꝛ quātūcūqꝫ ſero incipit
poteſt habere iſta duo.concedendum eſt ꝙ pe=
nitentia quātūcūqꝫ ſit ſera vtilis eē pōt.licꝫ de
ea cōfidere ſit ſupra modū piculoſum.vñ ad ra
tionē dicendū ꝙ malus ſenex poteſt in articulo
mortis penitere vtiliter.licꝫ hoc accidat valde
raro. Quia dicit Hiero.nō pōt bñ mori.q̄ ſem=
per male vixit. Et iterū.vix inquit de centū mi=
libus hominū quorū vita ſp̄ fuit mala meret̄ in=
dulgentiā vn⁹. Et ratio ē quia pnia taliuꝫ qñqꝫ
timore pene ꝓcedit.non amore iuſticie. Sicut
de antiocho dicit̄.ij.Machab.ix. Orabat ſce=
leſtus dñm.a quo nō erat miſericordiā cōſecu=
tus. Sed qñ dictū fuit pctā dimittūt ſenem.re=
ſponde ꝙ pctā dimittunt hominē tūc ꝙ̄tum ad
effectū qñ fit impotēs corpe. non tñ dimittunt
eum ꝙ̄tum ad affectum.ꝛ ideo adhuc eſſet ī ſua
ptāte affectū peccandi dimittere. Sꝫ qñ dictuꝫ
eſt ꝙ Aug⁹.dubitat de tali penitenti. dic ꝙ nō
dubitet quin vera penitentia ſit vtilis ſi ſit v͛a.
Sed dubitat an ſit vera ꝛ ꝓcedēs ex amore iu=
ſticie.non a timore pene.vñ in pš.cxl. Vera pe=
nitētia vocatur ſacrificiū veſptinū.ꝛ ideo ſi ſit
vera ꝑficit ad ſalutem. Sed cū dicebat̄. nullus
penitet vere niſi cum intentiōe ſatiſfaciendi.rñ
de.ꝙ talis habet ꝓpoſitum ſatiſfaciēdi ſub cō=
ditione ſi poſſit. Et hoc ſufficit diuine miſericor
die.quia ſi velit homo facere quod in ſe ē ad pe
nitentiā.deus faciet quod in ſe eſt ad miſericor
diam. Scđo bonitas ouiū chriſti ſpūaliū chri=
ſtianorū cognoſcit̄ ex forma. Si eni ſunt ampli
in charitate erga deum ꝛ ꝓximum.ꝛ habēt mul
tam lanam elemoſynaruꝫ quā imptiuntur pau
perib⁹. Sicut ouis lana ꝓ conficiendis veſtib⁹
bona ē. Eo modo bona ouis chriſti fuit ampla
in charitate lydia purpuraria que magnā cha=
ritatē ad paulū ꝛ ſocios eius paupes demon=
ſtrauit.qñ eos pauit.ꝛ in domo ſua ingredi co=
egit dicēs. Si iudicaſti me fidelem eſſe dño itro
ite in domū meā et coegit eos. Act.xvi. Talis
bona vidua fuit ſareptana que pauit heliaꝫ.iij.
Reg.xvij. Tertio bonitas ouiuꝫ cognoſcit̄ ex

ꝓgenie ꝛ ꝑ ꝓgenie͂ itellige ꝓprietates q̃s gignit
dei adiutorio q̃libet fidelis ꝛ ouis chriſti ſpũalr̃
Prima eſt mãſuetudo ſiue mititas q̃ eſt v̓tꝰ mo
deratiua irarũ. vt dicit Ariſto. iiij. ethi. c. lxxij.
Nõ iraſcit̃ mãſuetꝰ. niſi qñ oportet ꝛ q̃tũ opor
tet ꝛ q̃diu oportet. ꝛ ſm rõne͂ vt patet ibidem.
ꝛ diffinit̃ ſic. Mãſuetudo eſt modeſti animi trã
quillitas que nulla incurrentiũ tribulatione ꝑ=
turbat̃. iſti mãſueti ſunt certi de hereditate re=
gni celeſtis. Iux̃ illð pſ̃. xxxvj. Mãſueti autẽ
hereditabunt terrã. ſ. viuentiũ. vt dicit Greg°.
illã credo terrã de q̃ dr̃ i pſ̃. cxlj. Portio mea i
ter. vi. vbi ſm glo. deꝰ ſemetipſum dabit man=
ſuetis ad videndũ. Scðã ꝓprietas eſt fecundi=
T tas. quia q̃libet bonꝰ chriſtianꝰ debet velut bo=
na ouis eſſe fecundus i bonis fructibꝰ v̓tutum.
Iux̃ illð pſ̃. j. Et erit tanq̃ lignũ qð plantatũ e͂
ſecꝰ decurſus aq̃ꝝ. qð fructũ ſuũ dabit in tp̃e
ſuo. Qualit̃ aũt fructificemus oñdit Greg°. in
omel̃. cum deſideria bona concipimꝰ tũc ſemen
in terrã ꝓijcimꝰ. Cũ v̓o recta opari incipimus
herba ſumꝰ. dum v̓o ad ꝑfectũ bonorũ operum
creſcimꝰ ad ſpicã ꝑuenimꝰ. dum ꝑ bona opera
exemplũ alijs p̃bemus. tunc florẽmꝰ. Dum in
bonis ꝑfecte ſolidamur. tunc ipſa plenũ frume͂=
tum in ſpica ſumꝰ. Tertia eſt ſapia aut ſapidi=
tas. q̃ eni ſapient̃ viuit dei ouis eſt. Eſt eni ſapi
entia eternarũ rerũ cognitio itellectualis vt di
cit Aug°. xiiij. de trini. c. iiij. Et vt ide͂ Aug° li.
vij. de tri. c. xv. dicit. Talis ſapia eſt duplex. ſ.
creata ꝛ increata. Vna eſt ꝑ humanum ſtudiũ
acquiſita que v̓tus intellectualis dicit̃. de q̃ lo=
quit̃. vj. ethicoꝝ ph̃us. ꝑ quã ſapiens Señ. ad
omne͂ incurſum inuictꝰ eſt ꝛ plenꝰ gaudio. Alia
eſt a deo infuſa ꝛ eſt donũ ſpũſſancti. quo hõ v̓e
eſt ſapiens. ꝛ hoc fit ſm Aug. vbi. ſ. c. xxiiij. qñ
dei ſui meminit. ꝛ ipm̃ intelligit. q2 dr̃ ſapia q̃ſi
ſapida ſcia. Nã ꝑ donũ ſapie eleuat̃ hõ. nõ ſolũ
ad cognitione͂ diuinorũ. v̓m etiã ad guſtatione͂
eorunde͂. Quarta eſt ſimplicitas. q̃ nõ põt ee͂ ſi
ne ſapia. Quia dicit Hiero. Prudentia ſine ſim
plicitate malicia eſt. ꝛ ſimplicitas ſine pruden=
tia ſtulticia noiat̃. Et ideo ſimplex debet ee͂ pru
dens. vt per ſuã prude͂tiã nemini noceat. nec ſe
totaliter mũdanis rebꝰ implicet. ideo dic̃ Aug°
Simplex eris ſi te mũdo nõ implicaueris. ſed ſi
explicaueris explicãdo te a mũdo ſimplex eris
ſed implicãdo te multiplex apparebis. q2 cum
ſancto ſcũs eris. Scðo eſt notandũ q̓ ſanitas
etiam ouium chriſti attendit̃ in tribus. Primo
ſi aperient̃ oculi eorũ ꝛ ſunt rubicũdi. ꝑ oc̃los
moraliter intentio ſignificat̃. q2 ſi fuerit rubicũ
da. i. ſi ſit in charitate. ꝛ ꝓpter deũ facit opꝰ bo
num ꝛ ouis ſana ſpũaliter iudicat̃. Si autẽ in=
tentio eſt alba. i. ſi opus ſuũ facit ꝓpter laudem
humanam vel vt acq̃rat hominũ grãm. īfirma
ſpũalit̃ iudicat̃. ideo dic̃ btũs Aug°. duo ſunt
q̃ in bonis opibꝰ neceſſe formidant̃. deſidia. ſ. ꝛ
fraus. Deſidiã facit minor amor dei. fraude͂ ꝓ=
prius amor ſui. fraude͂ q̃ppe in dei ope ꝑpetrat
q̃ ſe iordinate diliges. ꝓ hoc qð recte egerit ad
remunerationis trãſitoria bona feſtinat. Et ſb
dit. Fit aũt tribus modis. Cũ ꝓ bñ actis vel ta
cita grã cordis humani vel fauoris aura vl̃ co=
modum aliqð tp̃ale deſiderat. Solꝰ ergo frau=
dem in dei ope nõ facit. q̃ nec ad corpalis rei p̃
mia nec ad laudis verba. nec ad humani iudicij
grãm anhelat. Scðo cognoſcit̃ ſanitas ſpũalis
ouiũ. ſi trahant̃ pelle ꝛ reſiſtunt. Moralit̃ per
pellem intelligit̃ motus carnis. Iuxta illð Iob
x. Pelle ꝛ carne veſtiſti me. id e͂. motibꝰ illicitis
circũdediſti me. Cũ igit̃ diabolus vel ꝓpria ma
licia aut infirmitas humana trahit motum car
nis ad illicita. ꝛ homo fortiter reſiſtit iuxta ex=
hortatione͂ apl̃i. ad Gal̃. v. Spũ ambulate. i. ꝑ
ficite bonũ ad inſtinctũ ſpũſſci. ꝛ carnis deſide
ria non ꝑficietis. ſ. in ope. licẽ inſurgũt motus
carnalis cõcupie. tũc ſanus eſt in aĩa. Si aũt fa
ciliter trahit̃ ꝑ motũ carnis ad opus nepharũ
infirmus reputatur. Et talis põt dicere cũ pſ̃.
xxxvij. Non eſt ſanitas in carne mea. Scðo co
gnoſcit̃ ſanitas earũ. Si audacter vadunt ꝑ vi=
am. Vñ triplex e͂ via dei ꝑ quã audacter debe͂t
ire oues chriſti ad ouile patrie celeſtis vbi igre
dient̃ ꝛ egredient̃ ꝛ paſcua inuenient. Ioh. x.
Prima eſt humilitas. de qua dicit Aug°. Excel
ſa eſt patria. humilis via. q̃ ergo q̃rit patriã nõ
recuſet viã. ambula ergo ꝑ chriſti humilitate͂ vt
venias ad eiꝰ eternitate͂. Et Berñ. ꝑ humilitate͂
aſcende ad ſublimitatem. q2 hec eſt via ꝛ non
alia. p̃ter illã q̃ aliter vadit. cadit potiꝰ q̃ aſcen
dit. Scðã via eſt mãſuetudinis. in q̃ debet am=
bulare q̃libet ouis chriſti. Iux̃ illud Eccĩ. iij. Fi
li mi in mãſuetudine tua opa ꝑfice. ꝛ ſup gl̃iam
hoim diliger̃. Tertia e͂ via patie͂tie de q̃ patien
tia dic̃ Aug°. li. de patie͂tia q̓ e͂ v̓tꝰ hois q̃ ma=
la equo aĩo tolleramꝰ. ſine ꝑturbatiõe triſticie
Et Greg° in omel̃. dic̃. Patie͂tia e͂ eq̃nimit̃ alie=
na mala ꝑpeti. cõtra eũ quoq3 q̃ mala irrogat
nullo dolore morderi. hec patie͂tia maxie neceſ
ſaria e͂ his q̃ volũt in v̓tutibꝰ ꝓficere. q2 vt dic̃
Greg°. x. moral̃. Sic̃ in tritura palee grana p̃=
munt̃ ſic̃ flores int̃ ſpinas ꝓdeũt. ꝛ roſa cuẽ re=
dolet creſcit cũ ſpina pungit. Sic̃ v̓tus int̃ p̃ſſu
ras paſſionũ ꝛ puncturas temptationũ creſcit.
Nã btũs Aug°. li. de. patie͂tia dic̃. q̓ cautior fu
it Iob in doloribꝰ q̃ adã in nemoribꝰ ille motꝰ
in delitijs eſt. Sed iſte vicit in penis. Tales q̃
ſic patiunt̃ ꝯſolant̃ v̓bo xp̃i. bti q̃ ꝑſecutionem
patiũtur ꝓpter iuſticiã. qm̃ ipoꝝ eſt regnuẽ ce=

lorum. Matth. v. Et nõ ſolũ q̃ pſecutionẽ pati
untur ꝑpꝫ iuſticiã habebũt regnũ celorũ. vt di=
cit Chryſ ſup Matth. Ut eni oues chriſti ãbu=
lent in his trib⁹ vijs hortat̃ aplus ad Eph. iiij.
Obſecro aũt vos ego vinct⁹ in dño .i. ꝑpꝫ dñm
vt digne ambuletis vocatione q̃ vocati eſtis. ſ.
ad fidẽ catholicã cũ oĩ humilitate q̃tũ ad ꝑmã
viam. ⁊ manſuetudine quo ad ſcdam. cũ patien
tia quo ad tertiam. ſupportantes inuicẽ in cha=
U ritate. Tertio notandũ de paſcua ouiũ dic̃ pe=
trus de creſ. li. ix. q̃ ꝑ totũ annũ videndu3 ẽ q̃
recte paſcant̃ intus ⁊ foris in ſtabulo idoneo.
nõ ventoſo. qꝺ magis ad orientẽ q̃ ad meridiẽ
ſpectat. Et ſubdit paſcua ouili generi vtilia ſũt
que in noualibus vel in pratis ſicciorib⁹ excitã
tur. paluſtria v̓o noxia ſunt ⁊ damnoſa. potus
aũt puri fluminis putei aut fontis eis prebeat̃.
Et tñ eas ſemel in die adequare ſufficit. in die=
bus canicularibus ⁊ eſtiuis ita paſcende ſunt.
vt capita eoꝝ a ſolis ardore cõuertant̃. hyeme
aũt ⁊ vere niſi ſolutis gelicidijs ad paſcua pro=
dire nõ debẽt. Nam pruinoſa herba eis mor=
bum creat. Salis etiã crebra aſꝑſio vl̓ paſcuis
mixta debet pectoris leuare faſtidiũ. Moralit̃
ꝑ ſtabulũ ouiũ intellige dei templũ. ſicut patet
Luc. x. de vulnerato quẽ ſamaritan⁹. ſ. chriſt⁹
portauit in ſtabulũ. ſ. ſcẽ eccl̓ie. in hoc inq̃ ſta=
bulo ſunt oues chriſti ꝑ totũ annũ recte paſcen
de cibo v̓bo dei. ꝑ paſtorem curatũ. q2 cuilibet
curato dr̃ Eccl. xxix. tranſi hoſpes. onera men
ſam. ⁊ que in manu habes ciba ceteros. ſ. oues
tibi cõmiſſas. Et dicit notant̃. q̃ oues prati ſic=
cis ſunt paſcende. ꝑ prata ſicca vbi interdu3 in
ueniunt̃ herbe amare. q̃ ouib⁹ ſunt ſalubres in=
telligit̃ pnĩa in q̃ ſunt ſatiſfactiones amare i ꝑn
cipio ſed accidente grã dei dulceſcunt penitẽti.
Uñ Amb. in quoda3 ſer. Qñ ſic penites vt tibi
amarũ ſapiat in aĩa. ⁊ qꝺ ante te oblectabat in
corpore te cruciat in corde. tunc bñ ingemuiſti
ad dñm. ⁊ hoc figuratũ eſt. iiij. Reg. iiij. vbi le=
git̃. Qꝺ q̃dã egreſſus in agru3 collegit herbas
agreſtes q̃s decoctas dũ ſocij deguſtaſſent pre
amaritudine nõ poterãt comedere. clamantes
mors in olla vir dei. S3 cũ heliſeus miſiſſet fa=
rinam in ollam. nõ fuit ampli⁹ q̃cq̃ in olla ama
ritudinis. Herbe agreſtes ſunt acrimonie peni
tentiales q̃ in ꝑncipio ſunt acres. S3 decocte
in olla cordis igne vere ꝯtritionis. ⁊ immiſſa fa
rina mũde cogitationis de ꝑmio vite eterne to=
ta amaritudo v̓tit̃ in dulcedinẽ. Jõ dic̃ b. Hie=
ro. ſup illud Marc. j. Penitemini ⁊ credite euã
gelio. amaritudinẽ inq̃t radicis dulcedo pomi
cõpeſcit. ꝑicula maris ſpes lucri delectat. dolo
rem medicine ſpes ſalutis mitigat. q̃ deſiderat
nucleum frangat nucẽ. pnĩa3 agat q̃ vult bono
adherere. hec ille. Hac igit̃ pnĩa deb3 paſtor pa
ſcere oues. q2 frequent̃ debet de ipſa ꝑ̃dicare. ⁊
eã ꝑagendã oues ſuas admonere dicẽs Mat.
iij. Pnĩa3 agite appꝓpinq̃bit eni regnũ dei. Alio
modo ꝑ pratũ ſiccũ intellige ſacrã ſcripturã q̃ ẽ
q̃ſi pratũ amplũ ⁊ ſiccũ. Siccu3 q̃dem q2 ſacra
ſcriptura exiccat humiditates vitiorũ. Sed eſt
amplũ ꝑpter ſacre ſcripture amplitudinẽ. Et ꝑ
pter iſtã amplitudinẽ oues chriſti pratũ ſcꝑtu=
re ꝑtrãſire nõ pñt bñ. niſi a paſtore iuuent̃. ideo
de bono paſtore dr̃ Eſa. xl. Sic̃ paſtor gregem
ſuũ paſcit in brachio ſuo aggregabit. agnos in
ſinu ſuo leuabit. ⁊ feras ipſe portabit. In hoc X
prato paſcunt̃ oues chriſti herbis ſcimonie. de
q̃bus Ezech. xxxiiij. Ibi requieſcẽt i herbis virẽ
tibus. Et herbe virẽtes ſunt exempla ſanctoꝝ.
a quorũ aſpectu oues concipiunt fetus varios
operũ electorũ. Qꝺ figuratũ eſt Geñ. xxx. i ia=
cob q̃ virgas ex ꝑte decorticatas poſuit in can
nalibus vbi bibebant oues. ad quarũ cõſpectũ
oues cõcipiebãt fetus varij coloris. Per v̓gas
varij coloris ꝑ Greg. xxxj. moral̓. itelligunt̃ ex
empla ſcõrũ patrũ ꝑ̃cedentiũ. q̃ aſpiciẽtes nr̃i
ſpũs rõnales. dũ in eorũ intentione deſixi ſunt
ſingulis q̃buſq3 actiõibus ꝑmiſcent̃ vt tales fe=
tus operũ ꝓcreant. q̃lia exempla ꝑ̃cedentia vi=
dent. ⁊ diuerſum colorẽ ꝑles bonoꝝ operũ ha=
beant. dum in ſe varietatem exemplorũ ſcõrum
formãt. hec Greg⁹. Itẽ q̃ oues potu puri flumi
nis potãde ſunt. ꝑ fluuiũ itellige vno modo vl=
timum examen diuini iudicij. De quo Dañ. vij.
Fluui⁹ igne⁹ ⁊ rapid⁹ q̃ egrediebat̃ a facie eius
q2 diſtrictũ illud examẽ reꝓbos rapiet ad etnũ
ardorem. Et hoc fluuio puri examis oues po=
tant̃. cum illa verba terribilia eis ꝑ̃dicant̃. q̃b⁹
dicit̃. Ite maledicti in ignẽ eternũ. Matth. xv.
Alio modo ꝑ fluuiũ intelligit̃ abundantia eter=
ne retributionis. quo tunc oues chriſti potant̃
qñ inenarrabilia gaudia. q̃ in eterna retributio
ne eis dabuntur illis ꝓmittunt̃. Eſa. lxiiij. Ocu
lus nõ vidit que ꝑ̃paraſti expectantib⁹ te. Ite3
in dieb⁹ eſtiuis oues paſcẽde ſunt. vt capita ea
rum auertant̃ a ſole. Per dies eſtiuos moralit̃
⁊ ꝑ eſtatẽ itelligit̃ pñs vita. vbi eſt adhuc calor
diuine grẽ charitatis ⁊ meriti. i q̃ paſcẽde ſunt
oues chriſti ꝑ ꝑ̃dicatores. vt capita eorũ auer
tant̃ a ſole. Per capita intellige vno modo. vij.
vitia capitalia. Iuxta illud Apoc. xij. Ecce dra
co ruf⁹ hñs. vij. capita. q2 diabol⁹. vij. pctã ſug
gerit hoĩbus criminalia. q̃ capita debet paſtor
auertere in ouibus ſuis a ſole chriſto. ne ea po=
ſtea puniat. Et hec auerſio fit ꝑ pnĩa3. quã ſua=
det ſpũal̓ paſtor vel ꝯfeſſor. Alio modo ꝑ capi
ta itellige diabolicas ſuggeſtiones. Iuxta illud
Geñ. iij. Ipſa cõteret caput tuũ. i. ſuggeſtione3

maria diaboli ſupabit. Sʒ p ſolē ſbaudi mundi
leticiā. Juxta illud pſ. cxx. Per diē ſol nō vret
te. q. d. i tpe pſperitatis leticia te nō extollat.
debet ḡ paſtor auertere capita ſuggeſtionū dia
boli a leticia hui⁹ mūdi. vt vicʒ i illis ſuggeſtio-
nib⁹ nō reſpiciāt oues ad pn̄tē leticiā. ſʒ magis
ad penā futurā. q̄ dabit illis q̄ diabolicis ſugge
ſtionib⁹ cōſentiūt. ⁊ mūdana pctā ꝑpetrando
pfruunt leticia q̄ ſm Aug. eſt neqtia impunita.
¶ Item dictū fuit q̄ oues non debent prodire ad
paſcua niſi ſolutis gelicidijs. Per ver intellige
initiū boni opis. ſed per gelicia aſpitas corre-
ctionis. Nam tunc moraliter oues chriſti non
prodeunt in initio bonorū opeꝝ ad paſcua pre-
dicationū niſi ablatis aſpitatib⁹ correctionum
qꝛ dič pſ. cxl. Corripiet me iuſtus ⁊ increpabit
me. Et dič canon cū btūs. di. xlv. Aſpitas imo
derata correctionū nō iducit pfectū nec ſalutē.
Et īfra eadē. di. c. accedite. dič Hiero. Boni re
ctores ex ſua infirmitate aliorū īfirmitates pē-
ſantes magis p humilitatis ⁊ māſuetudinis le-
uamentū ſtudēt pctōres ab erroris laqueo eru
ere. quā p auſteritatē i foueā pditiōis ꝓpellere
Itē dictū ē q̄ pruinoſa herba ouibus morbum
creat. Per pruinā vno modo intelligunt corda
prauorū. ⁊ hec generāt ouib⁹ chriſti morbū ſpū
alem pctōꝝ. qꝛ dič pſ. xv. cū puerſo puerteris
Et dicit metriſta. p prauū ſocium lucrat hō ca
put egrotū. Alio modo p pruinas itellige ꝯſola
lationes ſeculares q̄ in mľtis hoib⁹ creāt ſpūa
les infirmitates. ideo dn̄s Lu. vj. ait. Ve vobiſ
diuitib⁹ q̄ h̄ habeťi cōſolationē vr̄am. Itē q̄ ſal
debet admiſceri paſcuis chriſti ouiū. Per ſal i-
telligit vno modo ſpūalis itellect⁹ ſacre ſcptu-
re. q̄ debet p paſtorē admiſceri paſcuis chriſti
ouiū vt dicat eis ſpūalē intellectū ⁊ nō ſp lr̄alē
qꝛ dič Paul⁹. ij. ad Cor. iij. Lr̄a occidit ſpūs
aūt viuificat. Alio modo p ſal intelligit amoni
tio ſalutaris. quā debet pdicator ſpūalibus pa
ſcuis ouiū chriſti admiſcere. Juxta illō ad Ti-
mo. ij. Loquere ad ignorantes. ſ. docēdo. ⁊ ex-
hortare ſciētes. argue. ſ. delinquētes cū oī im-
perio. nemo te condēnet. q. d. plat⁹ nimis mol
lis ꝯtēptibilis reddit ſuis ſbditis. Tertio p ſal
intelligit prudēs diſcretio pdicatoꝝ. quā debʒ
admiſcere in paſcuis ſubditorū. qꝛ dič Greg. in
paſ. c. xv. ⁊ ponit di. xliij. c. Sit rector diſcret⁹
in ſilentio. cautus in v̄bo ne aut tacēda pferat.
aut pferēda reticeſcat. Nā ſič incauta locutio i
errorem detrahit. ita indiſcretū ſilentiū eos q̄
erudiri poterant in errore derelinquit. Et ſub-
dit. Sepe nāqꝫ rectores improuidi humanam
mittere grām formidātes. loq̄ libere recta pti-
meſcūt. ⁊ iuxta veritatis vocē nequaq̄ greges
cuſtodire paſtorū ſtudio ſʒ mercennarioꝝ vice
deſeruiūt. qꝛ veniēte lupo fugiūt dū ſe ſub ſilen-
tio abſcondūt. hec ille. Quarto ē notandūʒ de
morbis ouiū ⁊ earū cura. dič enim Pe. de creſ.
vbi. ſ. q̄ pncipalit patiunt tres morbos. Pri- 2
mus q̄ naſcit eis goſum ſub gula a fluxu humo
rum de capite deſcendentiū. cui⁹ cura ē. q̄ pfo
ratur ibi pellis. ⁊ aq̄ paulatim egredit ⁊ curat.
Moralr p hūc morbū itelligit ipa luxuria ſub
gula nata qꝛ vbi gula fuerit. ibi cōiter luxuria
erit. qꝛ ex ea pcedit. Sič figuratū eſt Zach. v.
vbi angel⁹ oñdit ei mulierē habētē anphorā q̄
habuit os latum ⁊ aptū. Per os latum ⁊ aptū
ſignificat gula. p mulierē luxuria. qꝛ vt ait Hie-
ro. Vēter ⁊ genitalia ſunt mēbra ꝓpinq̄ ⁊ ex ꝓ-
pinquitate membrorū deſignat ꝓpinquitas vi-
tiorū. Et dicit q̄ hec infirmitas fit a fluxu hu-
morum a capite deſcendentiū. qꝛ nōnunq̄ lu-
xuria deſcēdit a capite. i. a platis in oues chri-
ſti. qꝛ cū ſupiores ⁊ prelati huic vitio inſudant
multotiēs luxuria ⁊ voluptas in ſbditos deſcē
dit. qꝛ dr ex de voto ⁊ voti re. Qō a platis agi
tur de facili a ſubditis trahit in exemplū. vt in
decretali magne deuotiōis. Sʒ cura ⁊ ſanatio
hui⁹ ſpūalis morbi eſt vt cum ſtilo timoris dei
pforet vel pene gehennalis. qꝛ dič Caſſianus.
Principiū nr̄e ſalutis ē timor dn̄i. de timore eni
naſcit cōpūctio ſalutaris. de compunctiōe cor
dis naſcit abrenūciatio. i. ꝯtempt⁹ oīm faculta
tum. de nuditate humilitas ꝓcreat. de humili-
tate mortificatio voluptatū generatur. Et ma-
ximus eps dicit. Qui credit deo timet ſuppliči
um ⁊ abſtinet ſe a vitijs. Scđs morbus ouium
eſt q̄ patiunt groſſiciem ſplenis ⁊ inflantur. Et
hoc ſepius de menſe may ⁊ aplis ex multitudie
ſanguinis groſſi ⁊ viſcoſi. ⁊ ex hoc ſepe ſubito
moriuntur ⁊ ponit curam dicens. Quod cōfert
eis vnū ſcotū digitorū duoꝝ ponere intra na-
res ⁊ facere q̄ mult⁹ egrediat ſanguis. ex quo
q̄dā liberant. q̄dā nihilomin⁹ moriunt. Mora-
liter p hūc morbuʒ inflantē ſupbia deſignat q̄
hoiem ſpūalit in aīa inflat ⁊ ſup alios extollit
⁊ dilatat. Math. xxiij. Dilatant phylateria et
magnificāt fimbrias. Et Prouerb. xxviij. Qui
ſe iactat ⁊ dilatat iurgia cōcitat. hec aūt infir-
mitas ſpūalis vicʒ ſupbia de facili icurrit ⁊ nō
de facili curat. Eſt aūt triplex ratio q̄re aliquis
de facili incurrit infirmitatē ſupbie. Primo q̄
nō putat tāta infirmitas q̄ta eſt. ⁊ nō vitat ſič
vitāda ē. Et quo ad hoc dič Greg⁹. Cū min⁹ tur
pis ſupbia credit min⁹ vitat luxuria. eo q̄ mag
erubeſcūt hoies qꝛ oēs turpē nouerūt ⁊ magis
fame maculatiuam. Secundo incurrit de facili
iſta infirmitas. qꝛ manifeſtiora inueniunt exem
pla ſupbie q̄ aliorū vitiorū. Fornicatores v̄o
⁊ alij pctōres occultant pctā ſua. Sed peccatū
ſuperbie manifeſte cōmittitur. Tertio ppē mul
tiplicē materiā ex qua ſupbia oritur. Pōt autē

ortum habere ex quocūqʒ bono. q̄ aūt hec īfirmitas ſupbie difficulter curat̄. vide pte. j. dñica. ij. poſt ephie. ſer. ij. N. R. Si tñ debeat curari oportet q̄ hō habeat ſcotū duorū digitorū p̄ qḋ ſignificat̄ humilitas duplex. ſ. interior mentis τ exterior corpis τ habit⁹. τ hec ſola repat charitatē quā ſupbia leſit. Juxͣ illud Bern̄. Sola v̄tus humilitatis leſe eſt repatio charitatis. hec nō ſolū charitatē reparat ſʒ τ alias v̄tutes ꝯſeruat. hec nō ſolū grā ē ſʒ vas aliarū grārum τ nō qḋcunqʒ vas. ſed admirabile. vel per hoc ſcotū intellige humilitatis chriſti exemplum. de quo ad Phil. ij. ſic dr̄. hūiliauit ſemetipm̄ vſqʒ ad mor. Sup qḋ dic̄ glo. ecce hui⁹ humilitatis exemplum ſupbie medicamentū. Quid ergo intumeſcis hō o pellis morticina. quo tendis o ſanies feda qd̄ inflaris. pnceps tu⁹ humilis. τ tu ſupb⁹. caput ē humile. τ nō mēbꝝ: hec ille. hoc igit̄ exemplū ſue hūilitatis debet curare in nobis inflationē τ facere vt egrediat̄ ex corde nr̄o ſanguis multus multorū peccatorū q̄ ſupbia ſecum apportat. Quidā eni p̄ hoc exemplū chriſti curati a ſua ſupbia ſunt. τ quotidie curantur qdā eni in ea moriunt̄. Terti⁹ morb⁹ ouiū eſt q̄ febres patiūt̄. q̄ cognoſcunt̄ cū ſint calide in tactu. τ maxime in lingua τ in auribus. τ anhelitus ipſarꝝ ē calid⁹. Et ſubdit curā Pe. de creſ. dicēs. q̄ paſtor debet eis ſubuenire cū regione frigida. vt in loco frigido teneant̄ de frontibus ſalicū τ viri coopiant̄. τ comedant frōdes ſalicum τ frigidas herbas. τ ordeū coctum. vel bibant aquā pomorū acriū vl̄ prunorꝝ τ ipſa poma cdāt. vel ſm̄ varronē curet̄ h̄ morb⁹ q̄ pfūdant̄ τ pungant̄ oleo τ vino tepefacto τ ſuſtineant̄ a cibo τ frigida aq̄ det̄. Et ſi hoc pficit non dimittat̄ ſanguis maxime a capite. ab hac īfirmitate etiā ita curantur boues. Moralr̄ p̄ hūc morbū febrilem ſignificat̄ īfirmitas auaricie q̄ eſtuāt ꝯſequent̄ oēs oues chriſti eo q̄ a maiore vſqʒ ad minorem oēs auaricie ſtudēt Hiere. vj. Nā ſunt qdā q̄ laborāt ꝯtinua auaricia quorum vicʒ appetit⁹ eſt ad ꝯtinuū lucrū. vellēt eni auari lucrū ſuū nunq̄ ēminari. ideo ſm̄ phm̄ adriano q̄renti. qd̄ eſt qḋ nunq̄ hoiem ſinit ee̅ laſſum rñdit q̄ lucrū p̄cipue nā vſura die ac nocte continue multiplicat lucrū. Ecce q̄tū eſtū habent hoies ad tpalia acq̄renda. τ hec infirmitas ſpiritualis febris cognoſcit̄ in ouib⁹ chriſti. qñ ſūt calide in tactu. in lingua. et auribus. hoc eſt qñ cōtinue tangūt τ tractāt pecuniam. qñ loquunt̄ cōtinue dē pecunia aūt cū libent̄ audiūt de ipa τ ſic totalit̄ eſtuāt vt multa ꝯgregēt vt ab hoībus honorent̄. ideo legitur de btō Bern̄. Vidit vnū hoiem ſtantē ſup vnū puteū τ ſcintillas de vno puteo exeuntes deuorantem τ macillentem faciem habentem et toto corpore trementem et

tandem obſtupuiſſet. que vidit queſiuit ab eo. quare ſic ſtaret ſup puteum. rñdit ppter honorem. τ cū vlteri⁹ quereret. quare corpus ſic haberet tremens: rñdit ppt̄ timorē. Qḋ moralizat Holcot dicēs. q̄ p̄ iſtū hoiem ſup puteū ſtantē τ ſcintillā deuorantē intelligit̄ hō auar⁹ ſiue cupidus q̄ toto tp̄e vite ſue ē in laborib⁹ τ ſudoribus vigilijſqʒ multis ad cumulandū totū mundum. τ ſi querat̄ q̄re ſic facit: rñdet tibi ppt̄ honorē vult magna τ multa lucrari. vt ſic magn⁹ corā omnib⁹ poſſit apparere. τ lucrū ē pma pprietas auari. q2 toto mundo non pōt ſaciari. q2 q̄to magis cupit tanto magis ſitit. Si aūt q̄rat̄ ab eo q̄re tremes: rñdet ppt̄ timorem. q2 timet oēs hoies. Si eni vidit paupem credit eum eſſe furē. Si vxorem vel famulā credit ipſum eos occidere velle. τ bona ſua velle auferre. ideo diuitie acq̄runt̄ cū labore. cuſtodiūtur cū timore pdunt̄ cū dolore. cā aūt q̄re auar⁹ eſt macelēt⁹ ē inopia. q2 auar⁹ vno obulo vel denario īdiget τ nūq̄ audet eū denariū expēdere ad vſū ppriū Sʒ nota ſi vis curare hūc ſpūalē morbū auaricie cura ipm̄. pmo cū regione frigida. hec frigida regio ē īfern⁹ in quo ppt̄ intēſum frig⁹ ē ſtridor dētiū τ flet⁹. Mat. xxv. ibiqʒ ad calorē nimiū trāſeūt ab aq̄s niuiū. Job. xxiiij. inter oēs eni aq̄s ſūt aq̄ niuis frigidiores ad deſignādū q̄ auari dānati frigiditates maxias patiūt̄ ppt̄ eſtū quē h̄ i acq̄rēdis diuitijs habuert. Et hoc ſi auar⁹ dūmō ē i ſtatu grē τ meriti aīaduertit ab hac īfirmitate curari potit. Scdo curat̄ hec īfirmitas cū frōdib⁹ ſalicū. Sʒ ſalix i antiq̄tate tpis patit̄ decremētū putredis. Nā poſtq̄ antiqua fit cito putreſcit. τ a medulla putrefieri icipit dū eni ſepi⁹ viridis exteri⁹ videt̄ τ pulchra iteri⁹ ē vacua τ putrida i cui⁹ ꝯcauitate ſepi⁹ latent aīalia venēoſa. q̄re dormire iuxta ſalices res ē piclōſa. p̄ hoc moralr̄ ſignificat̄ putredo corporꝝ auarorꝝ q̄ cito ſeq̄t̄ p⁹ mortē vbi tūc ſerpētes raneqʒ venēoſeqʒ latēt i putride corporꝝ τ aīe fiūt rapine demonū. ſic̄ factū fuit d̄ illo diuite auaro q̄ mlt̄a ꝯgregauit i ānos plimos. et ait aīe ſue vt requieſceret comederet τ biberet. cui ſtatī ſecuta fuit mors. τ corp⁹ v̄ſum ē i putredines. τ aiam rapuerūt demōes. ſic̄ patʒ ex his v̄bis dei. Luc. xij. Stulte hac nocte rapiēt aiam tuā a te. nūc aūt q̄ pparaſti cui⁹ erūt: Sic eſt q̄ ſibi theſaurizauit. τ nō eſt in deū diues hec ſollicite cogita o auare. vt ſic poſſis auariciā curare. Tertio curat̄ hec īfirmitas cum frondib⁹ vitis. Spiritualiter vitis eſt chriſtus. Juxta illḋ Joh. xv. Ego inquit ſum vitis τ vos palmites. hui⁹ vitis frondes ſunt vite ipſius pauptates. Nā paup fuit in natiuitate cū poſit⁹ fuit in p̄ſepio alieno. Luc. ij. Paup fuit in vita qñ nihil p̄prij habuit. paup fuit in morte cum non habuit

vbi caput ſuū reclinaret in cruce ſic̄ ꝯquerebat̄
Luc̄.ix. vulpes foueas habēt. Et ſilr̄ pauꝑ pꝰ
mortē cū locatus fuit in alieno ſepulcro. qꝛ Io
ſeph poſuit corpꝰ ieſu in ſuo ſepulcro qd̄ excide
rat in petra. Matth. xxvij. Iſti q̄dem frondes
pauꝑtatis chriſti vere vitis debēt curare eſtum
tue auaricie ⁊ cupiditatꝭ vt dicere poſſis i egreſ
ſu tuo illud Io. xiiij. Venit ꝑnceps huiꝰ mundi
⁊ in me nō habet q̄cꝙ̄. vbi dicit glo. de chriſto.
Voluit hr̄e qd̄ ꝑderet. venit pauꝑ ne haberet
diabolus qd̄ aufferret. Quarto curat̄ hec infir
mitas ꝑ ordeū coctū. Per ordeū quoqꝫ qd̄ ſti=
mulat ⁊ pungit manꝰ tangentiū intelligit̄ affli=
ctio diuitiarū. q̄ auari quotidie affligunt̄. qꝛ dr̄
Eccs. x. Labor ſtultorū affliget eos q̄ neſciūt i
vrbē. i. in ꝑadiſuꝫ ꝑgere. Et Eccs. ij. dr̄. de aua
ro cuncti dies eius doloribus ⁊ erumnis pleni
ſunt nec mēte ꝑ noctē requieſcit. Ecci. v. Satu=
ritas diuitijs nō ſinit eū dormire. Et Ecci. xiiij.
de auaro dr̄ ꝙ triſticia erit ſuꝑ mēſam ſuā. Iſtd̄
figuratū quidē eſt in hoc ꝙ abel legit̄ frater fu
iſſe cayn. Gen. iiij. Abel luctus cayn poſſeſſio i=
terꝑ̄tatur. qꝛ luctꝰ ⁊ poſſeſſiones cōiuncta ſunt
idcirco ſi hoc ordeū afflictiōis auarꝰ in corde
ſuo veraciter decoqueret. ⁊ maſticaret cupidi=
tatem intiū nō amaret. Quinto curat̄ ꝑ aquam
pomorum acriū. Quid eſt aqua pomorū acris
niſi mors amara quā bibēt oēs auari. d̄ q̄ Ecci
xlj. O mors quā amara eſt memoria tua hoi in=
iuſto ⁊ pacē habēti in ſubſtātijs ⁊ diuitijs viro
q̄eto. ⁊ cuiꝰ vie directe ſunt in oībꝰ. ſ. tꝑalibus
ſcꝫ fortuna ſibi fauente. Sꝫ hāc mortē acerbaꝫ
bibe nūc ꝑ ſedulā cogitationē vt poſſis ſanare
hanc ſpūalē infirmitatē. Sexto curat̄ hec infir
mitas ꝑ oleū. Moralr̄ oleū ē mīa. ꝑ quā curat̄
auaricia. ideo ſm̄ Greg. in omel. cū dñs man=
data daret ſe ſequētibus iniūxit iracūdis man=
ſuetudinē. lubricis ꝯtinētiā. ⁊ tenacibꝰ largita
tem. qꝛ nō pōt melius tenacitas ⁊ auaricia cu=
rari. niſi ꝑ mīam ⁊ largitatē. Septimo ⁊ vltimo
ſi cure predicte nō ꝓficiūt. dimittēdꝰ ē ſanguis
in capite. ꝑ caput moralr̄ intelligit̄ ſuggeſtio vł
ſollicitudo diaboli de q̄ dicit Gregꝰ. primo di=
abolus ſollicitat hoīeꝫ vt querat neceſſaria q̄n
aūt eſt in oꝑe vt querat ſuꝑflua. Et ex hoc acci=
dit ꝙ tēptat eos de auaricia quos non tēptare
audet de luxuria. Sꝫ ꝑ ſanguinē multū intelli=
ge pctā multa q̄ auaricia habet ⁊ affert. Quia
radix oīm malorū eſt cupiditas. j. Timo. vj. et
tūc ſanguinē hō de capite dimittit. cū ſollicita=
tionibꝰ ⁊ ſuggeſtiōibꝰ diaboli reſiſtit. ⁊ alia tūc
peccata cum auaricia abijcit ⁊ ꝯtemnit.

Dñica ſecūda poſt octauas paſce.
Sermo primus.

Obſecro vos tā

quā aduenas ⁊ ꝑegrinos abſtinere
vos a carnalibꝰ deſiderijs q̄ militāt aduerſus
aīam cōuerſationē vr̄am int̄ gētes hn̄tes bonā A
j. Pet. ij. Amb. i exame. dic̄ de apibꝰ. ꝙ itegri=
tas corpis oībꝰ ē cōis. ſic̄ ⁊ ptꝰ q̄m nullo cōcu=
bitu miſcent̄ nec libidine reſoluunt̄ nec ꝑtes q̄=
tiunt̄ doloribꝰ. ⁊ tñ maximū filioꝝ examē ꝯſti=
tuunt. regē etiā eligunt. quē naturali affectu di
ligunt. ⁊ ſumma defenſione defendūt. ⁊ ꝓ eo ꝑi=
lem ꝑeundem putant. eiqꝫ tantā reuerentiā ex=
hibent. vt nulle de domibus ſuis exire audeant
nec ad aliquos ꝓdire paſtꝰ niſi rex fuerit egreſ=
ſus. ⁊ volatꝰ ſibi vendicauerit ꝑncipatū. Apes
vero que non obtemꝑant regi propria condem
natione ſe ſtimulant vt aculei ſui vulnere moriā
tur. Moralr̄ hic per apes intelligunt̄ ⁊ docent̄
homines in duobus. vt carnis cōcupiſcentias
ſuꝑemus. ⁊ noſtris ſuperioribus obediamus.
de lege enim cōi velimus nolimꝰ concupiſcētie
carnales in nobis inſurgunt. ſicut figuratū eſt
Joſue. xv. ꝙ filij iuda nō poterāt totalit̄ expel
lere iebuſeū vſqꝫ ad p̄ſentē diē. Moraliter ꝑ fi=
lios iuda intellige animas i hac vita. deinde cō
fitentes q̄ ſꝑ habēt circa ſe iebuſeum per quem
ſignificat̄ inclinatio vitioſa quā tñ dei dono cō=
fitentes pn̄t cōculcare. ꝙ ad cōſenſum vitioſe i
clinationis nequeāt ꝑuenire ꝓpter qd̄ Iebuſeꝰ
vt dicit Hiero. interꝑ̄tat̄ cōculcatꝰ. vn̄ caſſianꝰ
in collatiōibꝰ patrū. colla. ij. patris teronis. c.
iij. Si inq̄t mł̄tos ita ꝓ chriſto ſuas videmꝰ ab=
ieciſſe ſubſtantias vt nō ſolum poſſeſſionem pe=
cuniarum. verum etiam deſideriū de cordibus
eorum in perpetuum probemus abciſum. conſe
quens eſt vt eodem modo ardoris fornicatio=
nem etiā extingui in nob̄ poſſe credamꝰ. Io be=
atus Pet. i v̄bis p̄aſſumptꝭ hortat̄ nos. vt deſi
deria carnis i nob̄ extinguamꝰ. Et qꝛ ſm̄ Sen.
Generoſus ē animꝰ hoīs citiꝰ ducit̄ q̄ꝫ trahit̄.
q̄re nō trahit nos ꝑ̄cipiēdo. ſꝫ potiꝰ ducit obſe=
crando dicens. Obſecro vos ⁊c̄. deinde docet
nos vt p̄latis obediamꝰ. cū dic̄. deū timete. re
gem honorificate et monet nos ad tria. Primo
ad ꝑegrinatiōis reminiſcentiā. ibi tanꝙ̄ adue=
nas. ſcd̄o ad fornicatiōis abſtinētiā ibi. abſtine
re a carnalibꝰ. tertio ad p̄latiōis obediētiā ibi.
ſbiecti eſtote oi. Circa p̄rio nota ſic̄ tradit liber Gen. B
formato hoīe de limo deꝰ inſpirauit in faciē eiꝰ
ſpiraculū vite. ⁊ poſuit eū i ꝑadiſuꝫ voluptatis
vt tāꝙ̄ ihītator ⁊ ciuis cuſtodiret illā. ſꝫ diabo=
lus ꝑnceps vitioꝝ vt ait mgr̄ li. ij. di. xxix. c. ij.
vidēs eū d̄ limo t̄re ad imaginē dei factū. pudi
cicia armatū. tꝑantia cōpoſitū. charitate ſplē=
didū. eū pri' illis donis ac tātꝭ bonis expoliauit